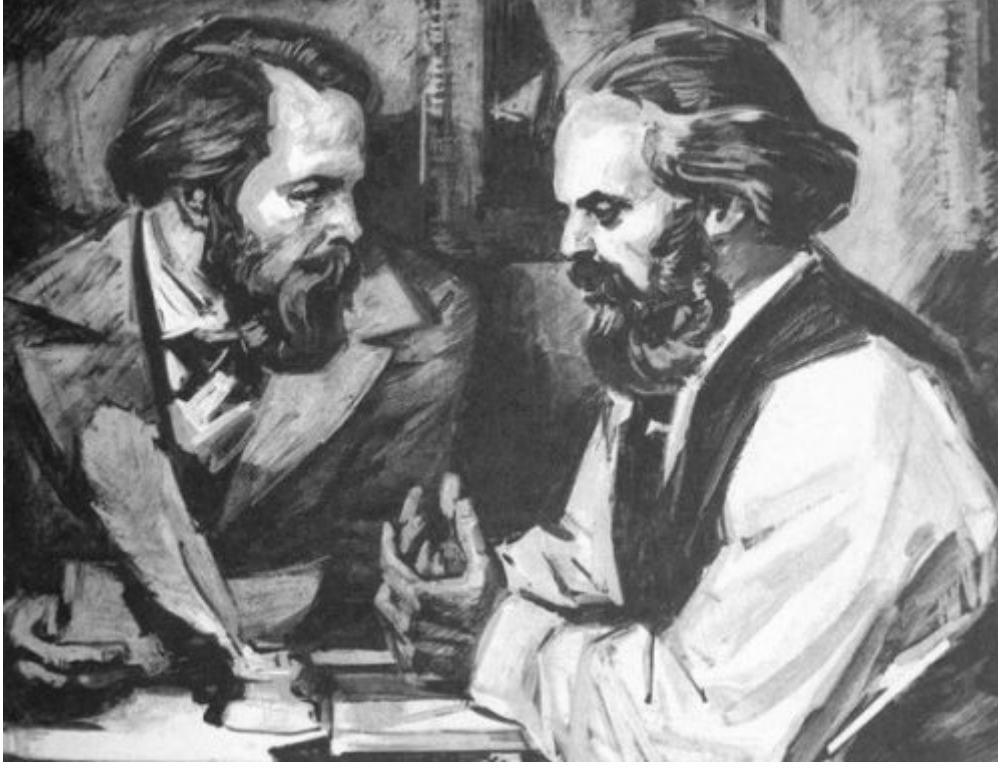

Karl Marks & Friedrich Engels - Enternasyonal İçindeki Sahte Bölünmeler

Karl Marks ve Friedrich Engels tarafından yazılan makale, 1872'de Cenevre'de, broşür olarak yayımlanmıştır.

Şimdiye dek, Genel Konsey, Enternasyonalin iç çekişmelerine herhangi bir biçimde müdahale etmekten tamamıyla kaçınmış ve Birliğin bazı üyeleri tarafından iki yıldan fazla bir zamandır kendisine karşı girişilen açık saldırılara hiç bir zaman açıkça yanıt vermemiştir.

Ama, Enternasyonal ile, kurulduğundan beri ona karşı düşmanlık etmiş bir dernek[1*] arasındaki kafa karışıklığını bazı düzenbazların kasıtlı olarak sürdürmek yolundaki inatçı çabaları karşısında, Genel Konsey, bu suskunluğunu sürdürebildiyse bile, kurulduğundan bu yana Enternasyonalin en ciddi sınavını verdiği bir sıra, bu derneğin yarattığı skandallar sayesinde Avrupa gericiliğinin sağladığı destek, Genel Konseyi, bütün bu entrikalara ilişkin tarihsel gerçekleri ortaya koymakla yükümlü kılmaktadır.

I

Genel Konseyin Paris Komününün düşmesinden sonraki ilk eylemi, Fransa'da İç Savaş konusundaki Çağrısını yayınlamak oldu ve, burada, Komünün o anda burjuvazinin, basın ve Avrupa hükümetlerinin, yenik düşmüş Parislilere en aşağılık iftiralar yağdırmalarına bahane yaratan bütün eylemlerine arka çıktı. Bizzat işçi sınıfından olan bazıları bile davalarının yitirilmiş olduğunu hâlâ anlamıyorlardı. Konsey, bu gerçeği, öteki şeyler

yanında, iki üyesinin, çağrıda yeralan arka çıkmanın tümünü reddeden Yurttaş Odger ve Lucraft'ın, istifalarıyla anladı. Paris olaylarına ilişkin olarak işçi sınıfı saflarındaki görüş birliğinin, bu çağrının bütün uygar ülkelerde yayınlanmasıyla sağlandığı söylenebilir.

Öte yandan, Enternasyonal, burjuva basınında ve özellikle önde gelen İngiliz gazetelerinde çok güçlü bir propaganda olanağı bulmuştur; Çağrı, bunları, Genel Konseyin yanıtlarıyla sürdürülen polemige katılmaya zorlamıştır.

Çok sayıda Komün mültecisinin Londra'ya gelmesi, Genel Konseyin bir Yardım Komitesi halini almasını ve sekiz ayı aşkın bir süre, olağan görevlerini yürütmenin yanısıra, bu işlevi de yerine getirmesini gerektirdi. Söylemeye gerek yok ki, Komünün yenik düşmüş ve sürülmüş kişilerinin burjuvaziden bekledikleri hiç bir şey yoktu. İşçi sınıfına gelince, yardım çağrıları zor bir ana rastladı. İsviçre ve Belçika, desteklemek ya da Londra'ya göndermek durumunda kaldıkları mültecilerden kendilerine düşen payı zaten almış bulunuyorlardı. Almanya'da, Avusturya'da ve İspanya'da toplanan fonlar, İsviçre'ye gönderilmişti. Sonuncu hesaplaşması Newcastle'da yer almış olan İngiltere'deki dokuz saatlik işgünü için verilen büyük savaş,[205] hem işçilerin bireysel katkılarını ve hem de, aslında, tüzük gereğince, ancak iş uyuşmazlıkları için kullanılabilir olan Trade-Unionların kurdukları fonları tüketmişti. Bu arada Konsey, her hafta dağıttığı parayı, titiz bir çalışmayla ve yazışmayla kırım kırım bir araya getirebildi. Amerikalı işçiler bu çağrıya istenilenden daha cömertçe karşılık verdiler. Konsey, dehşete kapılmış burjuvazinin Enternasyonalin kasalarında istiflenmiş olduğuna inandığı milyonları ne yazık ki kullanamamıştır!

Mayıs 1871'den sonra, Komün mültecilerinin bazılarında, savaş yüzünden içersinde Fransız tarafının artık temsil edilmediği Konseye katılmaları istendi. Yeni üyeler arasında, bazı eski enternasyonalciler ve devrimci enerjileriyle tanınan ve seçilmeleri Paris Komününe bağlılık belirtisi olan kimselerden oluşan küçük bir azınlık vardı.

Bütün bu sıkıntılar arasında Konsey, bir de, o sıra toplantıya çağırılmış olduğu Delegeler Konferansı için hazırlanmak zorundaydı.[206]

Bonapartçı hükümet tarafından Enternasyonale karşı alınmış olan sert önlemler, Basle Kongresinin bir kararı uyarınca Paris'te toplanması gereken Kongrenin yapılmasını engellemişti. Genel Konsey, Tüzüğün 4. maddesinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak, 12 Temmuz 1870 tarihli tamimi ile Kongreyi Mainz'de topladı. Aynı sırada, çeşitli federasyonlara gönderdiği mektuplarda, Genel Konseyin yerinin İngiltere'den bir başka ülkeye aktarılmasını önerdi ve delegelere bu konuda kesin yetki verilmesini istedi. Federasyonlar, oybirliği ile, Genel Konseyin Londra'da kalmasında ısrar ettiler. Bundan birkaç gün sonra başlayan Fransa-Prusya savaşı, Kongreyi toplama konusundaki her türlü planın bir yana bırakılmasını gerektirdi. Danıştığımız federasyonların, bize, gelecek

Kongrenin tarihini siyasal duruma göre saptama yetkisini vermeleri bundan sonradır.

Siyasal durum izin verir vermez, Genel Konsey, 1865 Konferansını ve her Kongrenin kapalı yönetsel oturumlarını örnek alan kapalı bir konferans topladı. Jules Favre'ın bütün hükümetlerden, İngilizlerden bile, mültecilerin adi suçlular olarak iadelerini istediği; Dufaure'un Tarım Meclisine Enternasyonal yasaklayan bir yasa -ki sonradan bunun iki yüzlü bir kopyasını Malon Belçikalılara sunmuştur- önerdiği;[207] İsviçre'de, bir Komün mültecinin, federal hükümetin kendisi hakkında geri iade edilme kararı almasını beklerken gözaltına alındığı; Enternasyonal üyelerinin avlanmasının Beust ile Bismarck arasındaki ittifakın açık temeli olduğu ve Victor-Emmanuel'in bu ittifakın anti-Enternasyonal hükmünü derhal benimsediği; kendisini tamamıyla Versailles kasaplarının emrine veren İspanyol hükümetinin Madrid Federal Konseyini Portekiz'e iltica etmeye zorladığı;[208] son olarak, Enternasyonalin ilk görevinin kendi örgütünü güçlendirmek ve hükümetlerin yaptığı düello çağrısını kabul etmek olduğu bir sırada, açık bir Kongre yapmak olanaksızdı ve bu olsa olsa kıta delegelerinin ihbar edilmeleri sonucunu verirdi.

Genel Konsey ile düzenli ilişki içersinde olan bütün kesimlerin, açık bir toplantı olmasa bile, ciddi güçlüklerle karşı karşıya olan bir Konferansa çağrılmaları uygun bir zamanda oldu. Fransa, içinde bulunduğu durum yüzünden, elbette, delegelerini seçemedi. İtalya'da o sıra örgütlü tek kesim Napoli kesimiydi; ama tam bir delege önereceği sırada ordu tarafından dağıtıldı. Avusturya ve Macaristan'da en faal üyeler hapse atılmışlardı. Almanya'da en çok tanınan üyelerden bazıları vatana ihanet suçundan mahkum olmuşlar, ötekiler ise içeri atılmışlar ve partinin fonları bunların ailelerine yardım için harcanmıştı. Amerikalılar, Konferansa Enternasyonalin oradaki durumuna ilişkin ayrıntılı bir muhtıra gönderdiyseler de, delegasyona ait parayı mülteciler için kullanmışlardı. Bütün federasyonlar, aslında, açık bir kongrenin yerine kapalı bir konferansın yapılması gerekliliğini kabul etmişlerdi.

17-23 Eylül 1871 tarihleri arasında Londra'da yapılan toplantıdan sonra, Konferans, Genel Konseye, aldığı kararları yayınlama, yönetmelikleri birleştirme ve bunları gözden geçirilmiş ve düzeltilmiş Genel Tüzük ile birlikte üç dilden yayınlama, üyelik kartlarının yerini mühürlü belgelerin alması yolundaki kararı uygulama, İngiltere'deki Enternasyonalı yeniden örgütleme,[209] ve, son olarak, bu çeşitli işler için gerekli parayı sağlama yetkisini verdi.

Konferans belgelerinin yayınlanmasının ardından gerici basın, Paris'ten Moskova'ya, Londra'dan New-York'a kadar, işçi sınıfı politikası konusundaki kararın Enternasyonalin derhal yasa-dışı bırakılmasını gerektirecek kadar tehlikeli tertipler içerdiğini -Times bu kararı "soğukkanlılıkla hesaplanmış bir küstahlık" diye suçladı- ilan etti. Öte yandan, sahtekar sekter kesimlere ağır bir darbe indiren karar,[210] uluslararası polise Genel Konseyin ve Konferansın alçakça despotluğuna karşı sözümona koruduğu işçilerin sınırsız

özgürlükleri konusunda gürültülü bir kampanya başlatmak üzere uzun zamandır beklediği fırsatı verdi. İşçi sınıfı kendisini o denli “ağır bir baskı altında” hissetti ki, Genel Konseye, Avrupa’dan, Amerika’dan, Avustralya’dan hatta Hindistan ve Güney-Doğu Asya’dan yeni üyelerin alınması ve yeni kesimlerin kurulması yolunda raporlar geldi.

II

Uluslararası polisin yakınmalarına benzer ihbarların burjuva basınında yeralması bizim Birliğin içinde bile yankılar uyandırdı. Görünüşte Genel Konseye, ama aslında Birliğe yöneltilmiş bazı entrikalara girildi. Bu entrikaların ardında Rus Mihayl Bakunin’in babalık ettiği kaçınılmaz olanaksız Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı vardı. Bakunin, Sibirya’dan dönüşünde, Herzen’in Kolokol’unda[211] yazmaya ve uzun deneyimlerinin sonucu olan Pan-slavizm ve ırk savaşı düşüncelerini yaymaya başladı.[212] Daha sonra, İsviçre’de bulunduğu sıra, kendisine Enternasyonale karşı kurulmuş olan Barış ve Özgürlük Ligasının[213] yürütme Komitesinde görev verildi. Bu burjuva derneğin işleri gittikçe kötü gitmeye başlayınca, başkanı Bay G. Vogt, Bakunin’in tavsiyesine uyarak, Enternasyonalin Eylül 1868’de Brüksel’de toplanan Kongresine[214] Liga ile ittifak kurmasını önerdi. Kongre, oybirliği ile, iki seçenek önerdi: Liga ya Enternasyonal ile aynı amacı taşıyordur, ki bu durumda varolması için bir neden yoktur; ya da amacı farklıdır, ki bu durumda bir ittifak olanaksızdır. Bakunin, birkaç gün sonra, Liganın Bern’de toplanan Kongresinde, tersyüz etti. Derme-çatma bir program önerdi, bu programın bilimsel değeri şu tek tümcecikten anlaşılabilir: “sınıfların iktisadi ve toplumsal eşitliği.”[215] Önemsiz bir azınlık tarafından desteklenince, Enternasyonalin Genel Tüzüğü’nün yerine Liganın reddetmiş olduğu bu derme-çatma programı geçirmeyi ve Genel Konseyin yerine kendi kişisel diktatörlüğünü geçirmeyi kafasına koyup, Enternasyonale katılmak üzere, Birlikten ayrıldı. Ve bu amaçla Enternasyonal içinde Enternasyonal olmayı amaçlayan özel bir araç yarattı - Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı.

Bakunin bu derneğin kurulması için gerekli unsurları, İtalya’da bulunduğu sıra kurmuş olduğu ilişkilerde ve kendisine özel görevliler olarak ve İsviçre’de, Fransa’da ve İspanya’da Enternasyonalin üyeleri arasından adam bulmada hizmet eden küçük bir Rus mülteci grubunda buldu. Ama ancak Belçika ve Paris Federal Konseylerinin İttifakı tanımayı peşpeşe reddetmelerinden sonradır ki, “yanlış anlaşılmalı” Bern programının sadık bir kopyasından başka bir şey olmayan yeni derneğin tüzüğünü Genel Konseyin onayına sunmaya karar verdi. Konsey buna 22 Aralık 1868 tarihli şu tamimle karşılık verdi:

GENEL KONSEYDEN ULUSLARARASI SOSYALİST DEMOKRASİ İTTİFAKINA

Bir ay kadar önce, bazı yurttaşlar , “siyasal ve felsefi sorunları yüce eşitlik, vb. ilkesi temeli üzerinde incelemenin kendi özel görevleri” olduğunu belirterek, Cenevre’de, Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı adını taşıyan yeni bir uluslararası derneğin Girişimci Merkez

Komitesini kurdular.

Bu Girişimci Komite tarafından yayınlanan program ve tüzük, Uluslararası İşçi Birliğinin Genel Konseyine ancak 15 Aralık 1868'de iletilmiştir. Bu belgelere göre, adı geçen İttifak, "Enternasyonalin içinde tamamen erimiştir" ve aynı zamanda da, Birliğin tamamen dışında kurulmuştur. Sırasıyla Cenevre,[216] Lozan[217] ve Brüksel kongrelerinde seçilmiş olan Genel Konseyin yanısıra, Girişimci Komitenin hazırladığı tüzük gereğince, Cenevre'de kendi kendini atayan bir başka Genel Konsey olacaktır. Enternasyonalin yerel gruplarının yanısıra, İttifakın, Enternasyonalin ulusal bürolarından bağımsız çalışan kendi ulusal büroları aracılığı ile "İttifakın Merkez Bürosundan Enternasyonale kabul edilmelerini isteyecek" yerel grupları olacaktır; İttifak merkez komitesi, Enternasyonale böylece katılma hakkını kendinde görmektedir. Son olarak, Uluslararası İşçi Birliği Genel Kongresinin taydaşı, İttifakın Genel Kongresinde de yer alacaktır, çünkü, Girişimci Komitenin tüzüğünde belirtildiği gibi, Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı delegasyonu, yıllık işçi kongresinde Uluslararası İşçi Birliğinin bir şubesi olarak, "kendi toplantısını ayrı bir binada yapacaktır".

Uluslararası İşçi Birliğinin hem içinde ve hem de dışında faaliyet gösteren ikinci bir uluslararası organın varlığının bu Birliği dağıtmanın en emin yolu olacağını; birkaç kişinin oluşturduğu her grubun, herhangi bir yerde, Cenevre girişimci grubunu taklit etme ve, az çok haklı gerekçelerle, Uluslararası İşçi Birliğinin içersinde başka özel görevlere sahip başka uluslararası birlikleri sokma hakkına sahip olacağını;

Uluslararası İşçi Birliğinin, böylelikle, çok geçmeden, her milliyetten ve partiden entrikacıların oyuncağı haline geleceğini;

dahası, Uluslararası İşçi Birliği Tüzüğü'nün, üyeliğe, ancak yerel ve ulusal şubeleri kabul ettiğini (bkz: Tüzüğü'nün 1. ve VI. maddeleri);

Uluslararası İşçi Birliği kesimlerinin Uluslararası Birliğin Tüzüğü'ne ve yönetmeliklerine ters düşen tüzük ve yönetmelikler kabul edemeyeceklerini (bkz: yönetmeliklerin XII. maddesi);

Uluslararası İşçi Birliğinin Tüzüğü'nün ve Yönetmeliklerinin ancak Genel Kongre tarafından değiştirilebileceğini, bunun için de, hazır bulunan delegelerin üçte-ikisinin böyle bir değişiklik lehinde oy kullanmaları gerektiğini (bkz: yönetmeliklerin XIII. maddesi);

Brüksel'deki Genel Kongrenin Barış Ligasına karşı oybirliği ile aldığı kararlarında bu sorunun zaten karara bağlanmış bulunduğunu;

bu kararlarda, Kongrenin, Barış Ligasının var olması için hiç bir gerekçenin bulunmadığını, çünkü, son açıklamalarına göre, amacının ve ilkelerinin Uluslararası İşçi Birliğinkilerle

aynı olduğunu ilan ettiğini;

İttifakın Cenevre girişimci grubunun bazı üyelerinin, Brüksel Kongresi delegeleri olarak, bu kararlar lehinde oy kullanmış olduklarını gözönüne alan Uluslararası İşçi Birliği Genel Konseyi, 22 Aralık 1868 tarihli toplantısında, oybirliği ile şu karara vardı:

1) Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakının tüzüğünün, Uluslararası İşçi Birliği ile olan ilişkileri belirleyen bütün maddelerinin geçersiz ve anlamsız olduklarını ilan eder.

2) Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı, Uluslararası İşçi Birliğinin şubeliğine kabul edilemez.

Londra, 22 Aralık 1868

G. Odger, Toplantı başkanı

R. Shaw, Genel Sekreter

Bundan birkaç ay sonra, İttifak, Genel Konseye tekrar başvurarak, ilkelerinin kabul edilip edilmediğini sordu; evet mi, hayır mı? Eğer evet ise, İttifak kendisini Enternasyonalin kesimleri içersinde eritmeye hazırdı. Buna yanıt olarak 9 Mart 1869 tarihli şu tamimi aldı:

GENEL KONSEYDEN ULUSLARARASI SOSYALİST DEMOKRASİ İTTİFAKI MERKEZ KOMİTESİNE

Tüzüğümüzün 1. maddesine göre, Birlik, aynı amaca, yani işçi sınıfının karşılıklı dayanışmasına, ilerlemesine ve kesin kurtuluşuna yönelik bütün işçi derneklerini kabul eder.

İşçi sınıfının çeşitli ülkelerdeki kesimleri kendilerini, farklı gelişme koşulları içersinde bulduklarından, bunların gerçek hareketi yansıtan teorik görüşleri de, bunun zorunlu sonucu olarak farklı olmaktadır.

Ama Uluslararası İşçi Birliği tarafından kurulan eylem birliği, değişik ulusal kesimlerin yayın organlarının kolaylaştırdığı düşünce alışverişi ve, son olarak, Genel Kongrelerdeki dolaysız tartışmalar, kuşkusuz, yavaş yavaş ortak bir teorik program yaratacaktır.

Bundan dolayı, İttifakın programını eleştirel bir incelemeden geçirmek Genel Konseyin işi değildir. Bunun proleter hareketin yeterli bir ifadesi olup olmadığını araştırmak zorunda değiliz. Saptamak zorunda olduğumuz tek şey, bunun Birliğimizin genel eğilimine, yani işçi sınıfının kesin kurtuluşuna ters düşen bir şey içerip içermediğidir. Programınızda bu koşulu yerine getirmeyen bir tümce vardır. 2 maddede şöyle deniyor:

“(İttifak) her şeyden önce sınıfların siyasal, iktisadi ve toplumsal eşitliğini amaçlar.”

Sınıfların eşitliği, sözlük karşılığı olarak, burjuva sosyalistlerinin inançla vaazettikleri

sermaye ve emek arasında uyum demektir. Uluslararası İşçi Birliğinin yüce amacını oluşturan şey, mantıken olanaksız olan sınıfların eşitliği değil, tersine, sınıfların ortadan kaldırılmasıdır, proleter hareketin bu gerçek gizemidir.

Ama, sınıfların eşitliği tümceciğinin içinde yer aldığı metin, bir bütün olarak ele alındığında, bu, salt bir kalem sürçmesi gibi görünmektedir. Genel Konseyin, böylesi tehlikeli yanlış anlamalara yolaçabilecek bu tümceciği programınızdan çıkaracağınızdan kuşkusuz yoktur. Birliğimizin ilkesi, Birliğimizin genel politikasına ters düşmedikçe, her kesimin kendi teorik programını özgürce oluşturmasına olanak tanımaktadır.

Dolayısıyla İttifak kesimlerinin Uluslararası İşçi Birliğinin kesimleri haline gelmelerini engelleyen hiç bir şey yoktur.

İttifakın dağıtılması ve kesimlerinin Enternasyonale katılması bir kez sağlandı mı, yönetmeliklerimiz uyarınca bütün yeni kesimlerin buldukları yer ve sayısal güçleri konusunda Konseyi bilgilendirmek gerekecektir.

9 Mart 1869 tarihli Genel Konsey Toplantısı

Bakunin'in programının altında yer alan bazı imzalar yüzünden ve İttifakın Cenevre'deki Latin Federal Komite tarafından tanındığını sanmakla -ki, tersine, onunla herhangi bir ilişkiye girmeyi hep reddetmişti- aldanan Genel Konsey, bu koşulları kabul eden İttifakı Enternasyonale kabul etti, Böylece İttifak, ilk hedefine varmış oldu. Basle Kongresinde temsil edilmek, Yandaşlarının bu Uluslararası Kongrede başvurdukları namussuzca yollara, yalnızca ve yalnızca bu vesileyle başvuru bu yollara karşın, Bakunin, Kongrenin Genel Konseyi Cenevre'ye aktaracağını ve eski Saint-Simon zırvalarını, yani kendisinin sosyalizm için pratik hareket noktası yapmış olduğu miras haklarının derhal kaldırılması istemini resmen onaylayacağını ummakla aldanmıştı. Bu, İttifakın yalnızca Genel Konseye karşı değil, bu sekter kliğin programını ve özellikle mutlak siyasal tarafsızlık doktrinini benimsemeyi reddeden Enternasyonalin bütün kesimlerine karşı da giriştiği açık ve kesintisiz savaşın işaretiydi.

Basle Kongresinden bile önce, Neçayev Cenevre'ye geldiğinde, Bakunin, onunla biraraya gelip Rusya'da öğrenciler arasında gizli bir dernek kurdu. Gerçek kimliğini hep çeşitli "devrimci komite" adları ardında gizleyerek, Cagliostro zamanından kalma hilelere ve aldatmacalara dayanan otokratik bir güç elde etmeye çalıştı. Bu derneğin başvurduğu başlıca propaganda yolu, masum insanlara, Cenevre'den, üstünde Rusça olarak "gizli devrimci komite" yazılı sarı zarflar içersinde mektuplar göndererek onları Rus polisinin karşısında zor durumda bırakmaktan ibaretti. Neçayev duruşmasının[218] yayınlanmış tutanakları, Enternasyonalin adının rezilce istismar edilmiş olduğunun kanıtıdır.[2*]

Bu sırada İttifak, ilkin Locle'de çıkan Progrès'te[219] ardından İttifak üyelerinden

bazılarının Bakunin'in peşine takılmış oldukları Latin Federasyonunun Cenevre'de çıkan resmi gazetesi Egalité'de Genel Konseye karşı yöneltilmiş açık bir polemik başlattı. Bakunin'in kişisel organı Progrès'te yayınlanan saldırılara kulak asmamış olan Genel Konsey, Latin Federal Komitesince onaylandığına inanmak zorunda olduğu Egalité'den gelenleri görmezlikten gelemeydi. Böylece 1 Ocak 1870 tarihli tamimi[3*] yayınladı; burada şöyle deniliyordu:

"11 Aralık 1869 tarihli Egalité'de şunları okuyoruz:

"Genel Konseyin çok önemli sorunları ihmal ettiği kesindir. Kendisine yönetmeliklerin 1. maddesindeki yükümlülüklerini anımsatıyoruz: Genel Konsey, Kongre kararlarını uygulamakla yükümlüdür, vb.. Genel Konseye yanıtlanması çok uzun bir raporu gerektirecek kadar çok soru yöneltebilirdik. Bunlar daha sonra sorulacaktır. ... Bu arada, vb... ."

"Genel Konsey , ne Tüzükte, ne de yönetmeliklerde, kendisini Egalité ile yazışma ya da polemige girme, ya da gazetelerden gelen 'sorulara yanıt' verme yükümlülüğü altına sokan herhangi bir maddenin varlığından habersizdir. Fransız İsviçresi'nin şubelerini Genel Konsey karşısında temsil eden yalnızca Cenevre'deki Federal Komitedir. Federal Komite bizden yasal olan tek yolla, yani sekreteri aracılığıyla isteklerde bulunur ya da bizi kınarsa, Genel Konsey bunu yanıtlamaya her zaman hazırdır. Ama Federal Komitenin ne kendi işlevlerini Egalité'ye ve Progrès'e bırakmaya, ne de bu gazetelerin kendisine ait olan işlevlere elkoymalarına izin vermeye hakkı vardır. Genel olarak söylemek gerekirse, Genel Konseyin ulusal ve yerel komitelerle olan yönetsel yazışmalarını, Birliğin genel çıkarlarını büyük çapta zedelemeksizin yayınlamak olanaksızdır. Dolayısıyla, Enternasyonalin öteki organları da Progrès'i ve Egalité'yi taklit edecek olsalar, Genel Konsey, ya sessiz kalarak kendisini kamuoyu önünde küçük düşürmek, ya da bunlara açıkça yanıt vererek yükümlülüklerini çiğnemek seçenekleriyle karşı karşıya kalırdı. Travail'i[220] Genel Konseyi kınamaya çağırırken, Egalité de Progrès'e katılmıştır. Bu onu Kamu Gönenci Birliği'nin[221] bir benzeri yapmaktadır."

Latin Federal Komitesi, bu arada, bu tamimi okumazdan önce, İttifak yandaşlarını Egalité'nin yazıkurulundan zaten atmış bulunuyordu.

1 Ocak 1870 tamimi, 22 Aralık 1868 ve 9 Mart 1869 tamimleri gibi, Enternasyonalin bütün kesimleri tarafından onaylandı.

Belirtmeye gerek yok ki, İttifak'ın kabullenmiş olduğu koşullardan hiç birisi, hiç bir zaman, yerine getirilmedi. Uydurma kesimleri, Genel Konsey için bir sır olarak kaldı. Bakunin, Enternasyonalden koparmış olduğu ve İspanya'nın, İtalya'nın ve Napoli'nin şurasına burasına dağılmış birkaç grubu kendi kişisel yönetimi altında tutmaya çalıştı. İtalya'nın öteki kentlerinde, işçilerden değil, avukatlardan, gazetecilerden ve öteki burjuva

doktrinerlerden oluşan küçük kliklerle yazıştı. Barselona'da, dostlarından bazıları onun etkisini sürdürdüler. Fransa'nın güneyindeki bazı kentlerde, İttifak, ilerde tekrar değineceğimiz Lyon'daki Albert Richard ve Gaspard Blanc'ın yönetimi altında, ayrılıkçı kesimler kurma yolunda bir girişimde bulundu. Kısacası, Enternasyonal içindeki enternasyonal, dernek faaliyetlerini sürdürdü.

Büyük darbe -Fransız İsviçresi'nin önderliğini ele geçirme girişimi-, İttifak tarafından 4 Nisan 1870'te açılan Chaux -de-Fonds Kongresinde indirilecekti.

Savaş, Cenevre Federasyonu ve Chaux-de-Fonds kesimleri delegelerinin karşı çıktıkları İttifak delegelerinin Kongreye katılma hakkı konusunda patlak verdi.

İttifak yandaşlarının, kendi hesaplarına göre, Federasyon üyelerinin beşte-birinden fazlasını temsil etmiyor oluşlarına karşın, Basle manevralarının yinelenmesi sayesinde, bunlar, bir ya da iki oyluk sahte bir çoğunluk elde etmeyi başardılar; öyle bir çoğunluk ki, kendi organlarının ağızıyla (bkz: 7 Mayıs 1870 tarihli Solidarité[222]) onbeş kesimden daha fazlasını temsil etmiyordu, oysa yalnız Cenevre'de otuz kesim vardı! Bu oylama üzerine, Fransız-İsviçre Kongresi, toplantılarını bağımsız olarak sürdüren iki gruba bölündü. İttifak yandaşları, kendilerini tüm Federasyonun yasal temsilcileri kabul ederek, Federal Komitenin yerini Chaux-de-Fonds'a taşıdılar ve Neuchatel'de Yurttaş Guillaume'un yönetiminde kendi resmi organları Solidarité'yi kurdular. Bu genç yazarın özel görevi, Cenevre "fabrika işçileri"ni,[223] bu iğrenç "burjuvaları", Federasyonun gazetesi Egalité'ye karşı savaş açmakla suçlamak ve mutlak siyasal tarafsızlık vaaz etmektir. Bu temayı işleyen en önemli makalelerin yazarları, Marsilya'dan Bastelica ve İttifakın iki büyük temel direği olan Lyons'dan Albert Richard ve Gaspard Blanc'tı.

Cenevre delegeleri, dönüşlerinde, kendi kesimleri ile genel bir toplantı yaptılar ve bu toplantı, Bakunin'in ve dostlarının muhalefetine karşın, delegelerin Chaux-de-Fonds Kongresindeki davranışlarını onayladı. Bundan kısa bir süre sonra, Bakunin ve onun etkin olan suç ortakları, eski Latin Federasyonundan atıldılar.

Kongre neredeyse bitmek üzereyken, yeni Chaux-de-Fonds Komitesi, iki ay sonra Komitenin organı Solidarité'nin 9 Temmuz tarihli sayısında hırsız olmakla suçlanan sekreter F. Robert'in ve başkan Henri Chavalley'in imzalarını taşıyan bir mektuba Genel Konseyin müdahale etmesini istedi. Genel Konsey her iki tarafın da savlarını inceledikten sonra, 28 Temmuz 1870'te, Cenevre Federal Komitesinin olduğu gibi kalmasına ve yeni Chaux-de-Fonds Federal Komitesinin de yerel bir ad almaya çağrılmasına karar verdi. Chaux-de-Fonds Komitesi, foyasını meydana çıkararak bu karar karşısında, Genel Konseyin müdahale etmesini ilk isteyenin kendisi olduğunu unutarak, onu otoritercilik ile suçladı. Chaux- de-Fonds Komitesinin Latin Federal Komitesi adını ele geçirmek için giriştiği inatçı girişimlerin İsviçre Federasyonunda yarattığı kargaşalık, Genel Konseyi bu Komite ile olan

bütün resmi ilişkilerini askıya almak zorunda bıraktı.

Louis Bonaparte'ın ordusu Sedan'da daha henüz teslim olmuştu. Savaşın sürdürülmesine karşı her tarafta Enternasyonal üyelerinden protestolar yükseliyordu. Genel Konsey, 9 Eylül tarihli çağrısında Prusya'nın istila planlarını açığa çıkartarak, zafere ulaşmasının proletaryanın davası için yarattığı tehlikeye işaret etti ve Alman işçilerini ilk kurbanın kendileri olacakları konusunda uyardı. Genel Konsey, İngiltere'de, sarayın Prusya yanlısı eğilimlerini suçlayan toplantılar örgütledi. Almanya'da, Enternasyonale bağlı işçiler, cumhuriyetin tanınması ve "Fransa için onurlu bir barış..." istemiyle gösteriler örgütlediler.

Bu arada, ateşli Guillaume'un (Neuchatelli) kavgacı tabiatı, kendisine, resmi Solidarité gazetesinin bir eki olarak ve bu gazetenin kisvesi altında, Prusyalılara karşı savaşmak üzere bir İsviçreli gönüllü birliği kurma çağrısında bulunan -besbelli ki sahip olduğu tarafsızlık inancının kendisini bunu yapmaktan hep alıkoymuş olduğu bir şey- imzasız bir manifesto[224] yayınlamak gibi parlak bir fikir verdi.

Derken Lyons ayaklanması patlak verdi.[225] Bakunin derhal oraya koştu ve Albert Richard'ın, Gaspard Blanc'ın ve Bastelica'nın desteği ile 28 Eylülde Belediye Sarayına yerleşti, ama siyasal bir hareket olarak yorumlanır diye kapısına muhafız dikmekten kaçındı. Devletin kaldırılmasına ilişkin kararname, zor bir doğumdan sonra tam gün yüzü göreceği bir sırada, Bakunin, ulusal muhafızların birkaçı tarafından çok acıklı bir biçimde kolundan tutulup atıldı.

Ekim 1870'te, Genel Konsey, Fransız üyelerinin yokluğunda, Brestli bir mülteci olan Yurttaş Paul Robin'i Genel Konsey üyeliğine aldı. Robin, İttifakın en çok adı duyulmuş yandaşlarından biri ve, dahası, içersinde o andan itibaren sürekli olarak Chaux-de-Fonds Komitesinin resmi muhabiri olarak davrandığı Genel Konseye karşı Egalité'de yer almış olan çeşitli saldırıların kışkırtıcısıydı. 14 Mart 1871'de, İsviçre sorununu çözümlmek üzere Enternasyonalin kapalı bir Konferans toplamasını önerdi. Konsey, Paris'in önemli olaylara gebe olduğunu görerek bunu derhal reddetti. Robin çeşitli vesilelerle bu sorunu tekrar ele aldı ve Konseyin anlaşmazlık konusunda kesin bir karar almasını bile önerdi. 25 Temmuzda, Genel Konsey, bunun Eylül 1871'de203 toplanacak olan Konferansın ele alacağı sorunlardan biri olmasına karar verdi.

Kendi içişlerinin bir Konferans tarafından ele alınmasını hiç de arzulamayan İttifak, 10 Ağustos tarihinde, kendisinin 6 Ağustostan başlamak üzere dağılmış olduğunu ilan etti. Ama 15 Eylülde tekrar ortaya çıktı ve Tanrıtanımaz Sosyalist Kesim adı altında Konseye kabul edilmesini istedi. Basle Kongrenin V sayılı yönetsel kararına göre, Konsey, sekter kesimlere karşı iki yıllık mücadeleden sonra tükenmiş olan Cenevre Federal Komitesinin görüşünü almadan bu kesimi kabul edemezdi. Dahası, Konsey, Young Men's Christian Association'a, Enternasyonalin dinsel nitelikte kesimleri tanımadığını zaten bildirmiş

bulunuyordu.

İttifakın dağılma tarihi olan 6 Ağustosta, Chaux-de-Fonds Federal Komitesi Konsey ile resmi ilişki içine girme isteğini yeniledi ve 28 Haziran tarihli kararı tanımamaya ve Cenevre'ye ilişkin olarak kendisini Latin Federal Komitesi olarak görmeye devam edeceğini, ve "bunun Genel Kongrenin karara bağlayacağı bir iş olduğunu" söyledi. 4 Eylülde, aynı Komite, toplanmasını ilk isteyen kendisi olduğu halde, Konferansın geçerliliğine karşı çıktı. Konferans buna, İsviçre anlaşmazlığı konusunun üzerinde durulması için Chaux-de-Fonds Komitesinin Paris kuşatması öncesinde istemiş olduğu gibi, Paris Federal Komitesinin yetkili olup olmadığını sorarak karşılık verebilirdi.[226] Ama 28 Haziran 1870 tarihli Genel Konsey kararı ile yetindi (bkz: Cenevre'de çıkan Egalité'nin 21 Ekim 1871 tarihli sayısında açıklanan nedenler).

III

İsviçre'ye sığınan bazı Fransız sürgünlerinin orada bulunmaları, İttifaka bir miktar taze kan kazandırdı.

Enternasyonalin Cenevre üyeleri, mülteciler için ellerinden geleni yaptılar. Ta baştan itibaren onların yardımına koştular, geniş bir kampanya başlatarak İsviçre yetkililerinin, Versailles hükümetinin isteğine uyararak, mülteciler konusunda geri iade edilme kararı almalarını engellediler. Bazıları, mültecilerin sınıra ulaşmalarına yardımcı olmak üzere, Fransa'ya giderek kendilerini büyük bir tehlikeye attılar. B. Malon[4*] gibi elebaşlarından birkaçının İttifakın adamlarıyla derhal bir anlaşmaya varıp İttifakın eski sekreteri N. Jukovski'nin yardımıyla, Cenevre'de, Latin Federasyonun dışında yeni "Sosyalist Devrimci Propaganda ve Eylem Kesimi"ni²²⁸ kurmaya kalkıştıklarını gördüklerinde Cenevre işçilerinin uğradıkları şaşkınlığı düşünün bir. Bu kesim, tüzüğünün birinci maddesinde, "Uluslararası İşçi Birliğinin Genel Tüzüğüne bağlı kalmakla birlikte, Tüzüğün ve Birlik kongrelerinin tanıdığı özerklik ve federasyon ilkesinin mantıki bir sonucu olarak, hakkı olan eksiksiz eylem ve girişim özgürlüğünü saklı tuttuğunu" açıklıyordu. Bir başka deyişle, İttifak için çalışmayı sürdürme özgürlüğünü saklı tutuyor.

Malon'dan gelen 20 Ekim 1871 tarihli bir mektupta, bu yeni kesim, Genel Konseyden Enternasyonale alınmasını üçüncü kez istedi. Konsey, Basle Kongresinin V numaralı kararına uyararak, Konseyin bu yeni "entrika ve ihtilaf yuvası"nı tanımamasına şiddetle karşı çıkan Cenevre Federal Komitesine danıştı. Konsey, koskoca Federasyonu, Bay Malon'un ve İttifakın eski sekreteri N. Jukovski'nin iradesine bağlamamakla, aslında, oldukça "otoriter" bir davranış gösterdi.

Solidarité'nin kapanmasından sonra İttifakın yeni yandaşları, daha Lozan Barış Kongresinde "Raoul Rigault ve Ferre'in, o ana kadar (tutsakların idam edilmelerine kadar) Komünün kanlı önlemler almasını, boş yere de olsa istemeyi elden bırakmamış olan iki

musibet kişileri olduklarını” söylemiş olan Madam Andre Leo’nun yüksek yönetimi altında Revolution Sociale’i[229] kurdular.

Bu gazete, daha ilk sayısından itibaren kendisini, alelacele, Genel Konseye çamur atıp duran Figaro, Gaulois, Paris-Journal[230] ve öteki rezil gazetelerle aynı düzeye koydu. Enternasyonalin içinde bile ulusal nefret alevlerini körüklemenin tam zamanı olduğunu düşündü. Genel Konseyi, bismarkçı bir beynin yönetimindeki bir Alman Komitesi olarak adlandırdı.[5*] Bazı Genel Konsey üyelerinin “herkesten daha fazla Galli” olmakla övünemeyeceklerini kesenkes ortaya koyduktan sonra, Revolution Sociale, Avrupa polisi tarafından piyasaya sürülmüş ikinci sloganı ele alıp Konseyi otoritercilikle suçlamaktan başka yapacak daha iyi bir şey bulamazdı. O halde, bu çocukça saçmalıklara temel olan olgular nelerdi? Genel Konsey, İttifakı doğal ölümüne terketmiş ve, Cenevre Federal Komitesi ile anlaşma içersinde, yeniden dirilmesini engellemiştir. Ayrıca, Chaux-de-Fonds Komitesine, Fransız İsviçresi’ndeki Enternasyonal üyelerinin çoğunluğu ile barış içersinde yaşamasını sağlayacak bir ad almasını önermişti.

Bu “otoriter” davranışların dışında, Genel Konsey, Basle Kongresinin kendisine vermiş olduğu geniş yetkileri Ekim 1869’dan Ekim 1871’e kadar nasıl kullanmıştır?

1) 8 Şubat 1870’te, Paris’teki “Pozitivist Proleterler Derneği”, kabul edilmeleri için Genel Konseye başvurdu. Konsey buna, pozitivistlerin ilkelerinin, özel tüzüklerinin sermayeye ilişkin bölümünün Genel Tüzüğün girişiyle açıkça çeliştiğini; dolayısıyla kendi teorik görüşlerini Birliğin genel ilkeleriyle uyumlu hale getirmekte özgür kalmakla birlikte, derneğin bu ilkeleri bırakıp Enternasyonale “pozitivistler” olarak değil, “proleterler” olarak girmesini bildirerek karşılık verdi. Bu kesim, bu kararın haklılığını kabul ederek Enternasyonale katıldı.

2) Lyons’da, 1865 kesimi ile, dürüst işçiler yanında içersinde İttifakın da Albert Richard ve Gaspard Blanc tarafından temsil olunduğu yeni kurulmuş bir kesim arasında bir bölünme oldu. Daha önce buna benzer durumlarda olduğu gibi, İsviçre’de kurulan hakem mahkemesinin kararı kabul edilmedi. 15 Şubat 1870’te yeni kurulmuş bulunan kesim, Genel Konseyden anlaşmazlığı Basle Kongresinin VII sayılı kararına uygun olarak gidermesini istemenin yanısıra, 1865 kesiminin üyelerini dışalayan ve suçlayan ve imzalanıp iadeli postayla geri gönderilecek hazır bir karar gönderdi. Konsey, bu görülmemiş yöntemi mahkum etti ve gerekli belgelerin hazırlanmasını istedi. Bu isteğe verdiği yanıtta, 1865 kesimi, hakem mahkemesine sunulmuş olan Albert Richard aleyhindeki belgelerin Bakunin’in elinde olduğunu ve kendisinin bunları vermeyi reddettiğini, dolayısıyla Genel Konseyin isteğini tam olarak yerine getiremeyeceğini belirtti. Konseyin bu konuya ilişkin 8 Mart tarihli kararı hiç bir tarafın itirazıyla karşılaşmadı.

3) Birçok şüpheli kimseyi kabul etmiş olan Londra'daki Fransız kesimi, yavaş yavaş fiilen Bay Felix Pyat'ın denetlediği bir şirket haline gelmişti. Pyat, bu kesimi, Louis Bonaparte'ın katledilmesini vb. isteyen zararlı gösteriler örgütlemek ve Enternasyonal kisvesi altında kendi saçma manifestolarını Fransa'da yaymak için kullanıyordu. Genel Konsey, Bay Pyat'ın Enternasyonal üyesi olmadığını ve onun hareketlerinden kendisinin sorumlu tutulamayacağını Birlik organlarında açıklamakla yetindi. Bunun üzerine, Fransız kesimi, artık ne Genel Konseyi ve ne de Kongreyi tanıdığını ilan etti; Londra duvarlarına kendisi dışında Enternasyonalin anti-devrimci bir dernek olduğunu ilan eden duyurular yapıştırdı. Enternasyonalin Fransız üyelerinin, aslında bir polis tertibi olan ve Pyat'ın manifestolarının da böyle bir şey varmış izlenimini yarattığı bir komplo gerekçesiyle plebisit arifesinde tutuklanmaları, Genel Konseyi, Fransız kesiminin iki yılı aşkın bir süredir artık Enternasyonale dahil bulunmadığını ve bu kesimin ajitasyonunun polis ajanlarının işi olduğunu ilan eden 10 Mayıs 1870 tarihli kararını Marseillaise'de ve Reveil'de yayınlamak zorunda bıraktı. Bu çıkışın gerekliliği, aynı gazetelerde yayınlanan Paris Federal Komitesinin ve yargılanmaları sırasında Enternasyonalin Paris üyelerinin yaptıkları açıklamalarla tanıtıldı; her iki açıklamada da Konsey kararına atıfta bulunuluyordu. Fransız kesimi, İsviçre'deki İttifak gibi, yeni bağlantılar içinde ve değişik adlar altında Londra'da tekrar ortaya çıkmak üzere, savaşın patlak vermesiyle yokoldu.

Konferansın son günlerinde, Londra'da, komün mültecileri arasında, 35 üyeli bir "Section Française de 1871" kuruldu. Genel Konseyin ilk "otoriter" davranışı, bu kesimin sekreteri Gustave Durand'ın Fransız polis casusu olduğunu açıklayarak maskesini indirmek oldu. Elimizdeki belgeler, polisin, Durand'a ilkin Konferansa katılma, ardından Genel Konseyde bir üyelik elde etme konusunda yardımcı olma niyetinde olduğunu tanıtlamaktadır. Yeni kesimin tüzüğü, üyelerine "kendi kesimleri dışında Genel Konseye hiç bir delege alınmaması" talimatı verdiğinden, yurttaş Theisz ve Bastelica Konseyden çekildiler.

Bu kesim, 17 Ekimde, kesin yetki belgelerine sahip iki üyesini Konseye delege gösterdi; bunlardan biri topçu komitesi eski üyesi Bay Chautard'dan başkası değildi. Konsey, "1871 kesimi"nin tüzüğünü incelemeyen bunları kabul etmeyi reddetti.[6*] Burada, bu tüzüğün yolaçmış olduğu tartışmaların bellibaşlı noktalarını anımsamak yeterlidir. 2. maddede şöyle deniliyor:

"Kesime üye olabilmesi için, kişinin, geçim olanakları konusunda bilgi vermesi, ahlaklılık güvenceleri göstermesi vb. gerekir."

17 Ekim 1871 tarihli kararında, Konsey, "geçim olanakları konusunda bilgi vermesi" sözlerinin çıkartılmasını önerdi. "Şüpheli durumlarda" diyordu Konsey, "bir kesim, geçim olanakları konusundaki bilgiyi 'ahlaklılık güvencesi' olarak alabilir, ama mülteciler, grevdeki işçiler, vb. gibi öteki durumlarda geçim olanaklarının bulunmayışı pekala bir ahlaklılık güvencesi olabilir. Adayların geçim olanakları konusunda bilgi vermelerini

Enternasyonale kabul edilmenin genel bir koşulu yapmak, Genel Tüzüğün özüne ve sözüne ters düşen bir burjuva icadı olur.” Kesim bunu şöyle yanıtladı:

“Genel Tüzük, kesimleri, üyelerinin ahlaklılığından sorumlu tutmakta, ve dolayısıyla, onlara gerekli görecekları bu gibi güvenceler isteme hakkını tanımaktadır.”

Genel Konsey buna 7 Ekim tarihli şu karşılığı verdi: “Bu açıdan bakıldığında, teetotallars[7*] tarafından kurulan bir Enternasyonal kesimi, kendi tüzüğüne şu türden bir madde koyabilir: Kesime üye olabilmek için, kişinin her türlü alkollü içkilerden uzak duracağına yemin etmesi gerekir. Bir başka deyişle, kesimler, hep, böylelikle, üyelerinin ahlaklılığından emin olma bahanesi ile, Enternasyonale kabul edilmek için, en saçma ve yersiz koşulları tüzüklerine koyabilirler. ‘Grevcilerin geçim olanakları’ diye ekliyor Section Française de 1871, ‘grev fonlarından oluşur.’ Birincisi, buna, bu fonun çoğu kez sözde kaldığı biçiminde yanıt verilebilir. ... Dahası, resmi İngiliz soruşturmaları, İngiliz işçilerinin çoğunluğunun -grevler ya da işsizlik, yetersiz ücret ya da ödeme koşulları ve daha birçok nedenlerle- durmadan tefecilere başvurmaya ya da borç para bulmaya zorlandıklarını tanıtlamıştır. Bunlar, kişinin özel yaşamına uygunsuz bir biçimde girmeksizin bilgi istenemeyecek geçim olanaklarıdır. Şu halde iki seçenek var: kesim, ahlaklılık güvencelerini yalnızca geçim olanaklarında arayacaktır, ki bu durumda Genel Konseyin önerisi bu amaca hizmet etmektedir. ... Ya da kesim, tüzüğünün 2. maddesinde, üyeliğe kabul edilme koşulu olarak üyelerinin geçim olanakları konusunda, bile bile, ahlaklılık güvencelerinin ötesinde bilgi vermeleri gerektiğini söyler ki, bu durumda da Konsey, bunu, bunun Genel Tüzüğün özüne ve sözüne ters düşen bir burjuva icadı olduğunun doğrulanması olarak kabul eder.”

Tüzüklerinin 11. maddesinde şöyle deniliyor: “Genel Konseye bir ya da daha çok delege gönderilir.”

Konsey bu maddenin çıkartılmasını istedi, “çünkü Enternasyonal Genel Tüzüğü, kesimlere, Genel Konseye delege gönderme hakkı tanımamaktadır”. “Genel Tüzük” diye ekliyordu Konsey, “Genel Konsey üyeleri için yalnızca iki seçilme yolu tanıyor: ya Kongre tarafından seçilmek, ya da Genel Konsey kararıyla alınmak. ... Londra’da bulunan değişik kesimlerden, Genel Konseye delege gönderilmesinin istendiği doğrudur, ama Genel Konsey, Genel Tüzüğü çiğnememek için, hep şu biçimde hareket etmiştir: kendilerine verilecek işlevi yerine getirmeye uygun olup olmadıklarına göre kabul ya da reddetme hakkını saklı tutarak, ilkin her kesimin göndereceği delege sayısını belirlemiştir. Bu delegeler kendi kesimleri tarafından aday gösterildikleri için değil, Tüzük Genel Konseye yeni üyeler alma hakkını verdiği için Genel Konsey üyesi olmuşlardır. Londra Konseyi, hem Uluslararası Birliğin Genel Konseyi olarak ve hem de İngiltere Merkez Konseyi olarak, son Konferansın almış olduğu karara göre hareket ederek, dolaysız olarak aldığı üyelerin yanısıra, kendi kesimleri tarafından ta baştan aday gösterilmiş olanları da kabul etmeyi uygun bulmuştur.

Genel Konseyin seçim yöntemi ile, örneğin Brüksel ya da Madrit Federal Konseyleri gibi bir ulusal Kongre tarafından görevlendirilmiş bir ulusal konsey bile olmayan Paris Federal Konseyinin seçim yöntemini bir tutmak büyük bir yanılğı olur. Paris Federal Konseyi yalnızca Paris kesimlerinin bir delegasyonu idi. ... Genel Konseyin seçim yöntemi Genel Tüzükte belirlenmiştir ... ve üyeleri de Tüzüğün ve Genel Yönetmeliklerin dışında herhangi bir başka kesin yetki kabul edemezlerdi. ... Bundan önce gelen maddeyi gözönünde bulundurursak, 11. madde, Genel Konseyin yapısını tamamıyla değiştirmekten, Genel Tüzüğün 3. maddesine aykırı olarak, Konseyi, koskoca Uluslararası İşçi Birliğinin etkisinin yerini yerel grupların etkisinin alacağı Londra kesimlerinin bir delegasyonu haline getirmekten başka bir anlam taşımamaktadır." Son olarak, ilk görevi Kongre kararlarını uygulamak olan (bkz: Cenevre Kongresi Yönetmeliklerinin 1. maddesi) Genel Konsey, "Section Française de 1871'in, Genel Tüzüğün Genel Konseyin oluşumuna ilişkin maddelerinde köklü bir değişiklik yapılması yolundaki düşüncesinin bu sorunla bir ilişkisinin bulunmadığı görüşünde olduğunu" söylemiştir.

Ayrıca, Konsey, öteki Londra kesimleri için yaptığı gibi, aynı koşullara sahip kesimden iki delege alacağını açıkladı.

Bu yanıtı yeterli bulmayan "1871 kesimi" 14 Aralıkta kısa bir süre sonra hain diye mülteci topluluğundan atılan yeni sekreter de dahil, bütün üyelerinin imzasını taşıyan bir "duyuru" yayınladı. Bu duyuruya göre, Genel Konsey, yasama işlevlerine elkoymayı reddettiği için, "toplumsal düşüncüyü kabaca tahrif etmek" ile suçlanıyordu.

İşte, bu belgenin hazırlanmasında gösterilen iyi niyetten bazı örnekler.

Londra Konferansı, Alman işçilerinin savaş sırasındaki davranışlarını onaylamıştı.[231] İsviçreli bir delege tarafından önerilen, Belçikalı bir delege tarafından da desteklenen ve oybirliği ile alınan bu karar, yalnızca, savaş sırasındaki anti-şoven tutumlarının bedelini esaretle ödemiş ve hâlâ da ödemekte olan Enternasyonalin Alman üyelerine değiniyordu. Ayrıca, herhangi bir yanlış anlamaya yolaçmamak için, Fransa Genel Konsey Sekreteri, Qui Vive!, Constitution, Radical, Emancipation, Europe, vb. gazetelerinde yayınlanan bir mektubunda, bu kararın gerçek anlamını daha yeni açıklamış bulunuyordu. Bununla birlikte, sekiz gün sonra, 20 Kasım 1871'de, "Section Française de 1871'in onbeş üyesi, Qui Vive!'de, Alman işçilere hakaret dolu ve Konferans kararını Genel Konseyin "pan-cermen zihniyetinin" su götürmez kanıtı olarak suçlayan bir "protesto" yayınladılar. Öte yandan Almanya'nın tüm feodal, liberal ve polis basını, uluslararası düşlerinin nasıl boş çıktığını Alman işçilere göstermek için, hırsla bu olaya sarıldı. Bütün bunların ardından, 20 Kasım protestosu, 14 Aralık duyurusuyla "1871 kesimi"nin tümü tarafından onaylandı.

"Genel Konseyin, üzerinde kaymakta olduğu tehlikeli otoritercilik eğik düzlemini" göstermek üzere, bu duyuru, "Genel Tüzüğün kendisi tarafından gözden geçirilmiş bir

resmi basımının bu aynı Genel Konsey tarafından yayınlanışına” işaret ediyordu.

Her yeni madde konusunda, ekler bölümünde, ilk metne bağlılığı tanımlayan özgün kaynaklara atıfta bulunulduğunu görmek için, Tüzüğün yeni basımına şöyle bir gözetmek yeterlidir! “Resmi basım” sözcüklerine gelince, Enternasyonalin birinci Kongresi, “Tüzüğün ve yönetmeliklerin resmi ve bağlayıcı metninin Genel Konsey tarafından yayınlanmasına” karar vermişti (bkz: “Congrès ouvrier de l’Association Internationale des Travailleurs, tenu à Genève du 3 au 8 septembre 1866”, s. 27, not).

Açıktır ki, 1871 kesimi, Cenevre ve Neuchatel muhalifleri ile sürekli ilişki içerisindeydi. Genel Konseye saldırmakta Komünü savunmakta harcadığından daha büyük bir enerji harcamış olan üyelerinden biri, Chalain, daha önce bir Konsey üyesine yazdığı mektupta ona karşı çok ağır suçlamalar yöneltilmiş olan B. Malon tarafından, beklenmedik bir biçimde, tekrar onurlandırıldı. Ama “Section Française de 1871” duyurusunu daha henüz tezgahlamıştı ki, kendi saflarında bir iç savaş patlak verdi. İlk Theisz, Avrial ve Camelient ayrıldı. Ardından kesim birkaç küçük gruba bölündü; bunlardan birinin başında Varlin ve ötekilere karşı iftiralarından ötürü Genel Konseyden çıkartılmış ve sonra da 1866 Brüksel Kongresinin atadığı Belçika Komisyonu tarafından Enternasyondan atılmış olan Bay Pierre Vesinier bulunuyordu. Bu gruplardan bir başkası, polis şefi Pietri’nin 4 Eylülde birdenbire yok olması sayesinde “titizlikle yerine getirdiği siyasetle ve Fransa’daki Enternasyonalle bir daha uğraşmama” yükümlülüğünden (bkz: “Troisième procès de l’Association Internationale des Travailleurs à Paris”, 1870, s. 4) kurtulmuş olan B. Landeck tarafından kurulmuştu.

Öte yandan, Londra’daki Fransız mülteci yığını, Genel Konsey ile tam uyum içinde olan bir kesim kurmuşlardı.

IV

Neuchatel Federal Komitesinin arkasına gizlenmiş olan ve Enternasyonu dağıtmak üzere daha geniş çapta bir girişimde daha bulunmaya kararlı İttifakçılar, 12 Kasım 1871’de, Sonvillier’de kendi kesimlerinin bir kongresini topladılar. Daha temmuzda, Guillaume usta, dostu Robin’e yazdığı iki mektupta, Genel Konseyi, “Cenevreli haydutlar karşısında” kendi haklarını tanımaya yanaşmayacak olursa, buna benzer bir kampanya ile tehdit etmişti.

Sonvillier Kongresi, Cenevre’deki yeni “Sosyal-Devrimci Propaganda ve Eylem Kesimi” de dahil, dokuz kesimi temsil etme iddiasında olan onaltı delegeden oluşuyordu.

Onaltılar ilk çıkışlarını Latin Federasyonu dağıtıldığını açıklayan anarşist kararnameyi yayınlamaya yaptılar ve Latin Federasyonu da, İttifak üyelerini bütün kesimlerden atıp onlara “özerkliklerini” geri vererek misillemede bulundu. Ama Konsey, bunların, bir anlık bir sağduyu göstererek, Londra Konferansının kendilerine vermiş olduğu Jura Federasyonu

adını heba ettiklerini teslim etmelidir.

Bunun ardından, Onaltılar Kongresi, çıkardığı “Uluslararası İşçi Birliğinin Bütün Federasyonlarına Tamim” ile, Konferansa ve Genel Konseye saldırarak Enternasyonalî “yeniden örgütlenme” yolunu tuttu.

Bu tamimi çıkarıcılar, Genel Konseyi, esas olarak, 1871’de bir Kongre yerine bir Konferans toplamış olmakla suçluyorlardı. Buraya kadarki açıklamalar, bu saldırıların, İttifakın da yurttaş Robin ve Bastelica tarafından usulünce temsil olduğu bir Konferans toplamayı oybirliği ile kararlaştırmış olan Enternasyonalînin tamamına yöneltilmiş olduğunu göstermektedir.

Genel Konsey her Kongrede delege bulundurmıştır; örneğin Basle Kongresinde altı delegesi vardı. Onaltılar ise, “oy hakkına sahip altı Genel Konsey üyesinin katılacağı yolunda Konferans çoğunluğuna önceden sahtekarca teminat verildiğini” iddia ediyorlar.

Konferanstaki Genel Konsey delegeleri arasında bulunan Fransız mülteciler, aslında, Paris Komünü temsilcilerinden başkası değillerdi; ve bir sonraki Kongreye sunulacak olan tutanakların tanıtladığı gibi, İngiliz ve İsviçreli üyeleri de oturumlara ancak ender durumlarda katılabilirlerdi. Konsey üyelerinden biri, yetkisini, ulusal bir federasyondan almıştı. Konferansa gönderilen bir mektuba göre, bir başkasının yetkisi de, gazetelerde öldüğü yolunda bir haber çıktığı için geri alınmıştı. Geriye bir delege kalıyor. Böylece tek başına Belçikalılar bile, Konsey karşısında 6’ya 1 gibi bir çoğunluğa sahiptiler.

Gustave Durand’ın kişiliğinde safdışı bırakılan uluslararası polis, “gizli” bir konferansın toplanmasıyla Genel Tüzüğün çiğnenmiş olduğundan acı acı yakınıyordu. Bunlar genel yönetmeliklerimizden, Kongrenin yönetsel oturumlarının kapalı olması gerektiğini bilecek kadar haberdar değillerdi.

Bununla birlikte, bunların yakınmaları, Sonvillier’li Onaltılar arasında yankı buldu; Onaltılar şöyle haykırıyorlardı:

“Üstüne üstlük, bu Konferansın bir kararında, gelecek Kongrenin ya da onun yerini tutacak Konferansın zamanını ve yerini bizzat Genel Konseyin saptayacağı ilan olunuyor; böylece Genel Kongrelerin, Enternasyonalînin bu büyük açık toplantılarının, yapılmamasıyla tehdit ediliyoruz.”

Onaltılar, bu kararın, salt, çeşitli hükümetler karşısında, bütün baskı önlemlerine karşın, Enternasyonalînin genel toplantılarını şu ya da bu biçimde yapmaya kesinlikle kararlı olduğunu göstermek için alınmış olduğunu görmeye yanaşmadılar.

2 Aralık 1871’de toplanan ve yurttaş Malon ile Lefrançais’yi kötü bir biçimde karşılayan Cenevre kesimlerinin genel toplantısında, Lefrançais, Sonvillier’li Onaltıların çıkarttıkları

kararnameleri onaylayan, Genel Konseyi sansür eden ve Konferansı da tanımayan bir önerge verdi. Konferans, “yayınlanmayacak olan Konferans kararlarının, çeşitli ülkelerin Federal Konseylerine bunların Genel Konseydeki sekreterleri tarafından iletilmesini” kararlaştırmıştı.

Genel Tüzük ve yönetmeliklerle tam bir uyum içinde olan bu karar, B. Malon ve dostları tarafından şu biçimde çarpıtılmıştı:

“Bazı Konferans kararları, yalnızca, Federal Konseylere ve bunların sekreterlerine iletilecektir.”

Ayrıca bunlar, tek hedefi Enternasyonalin yasaklanmış olduğu ülkelerde onu yeniden örgütlemek olan kararları “açıklık” yoluyla polise vermeyi reddettiği için Genel Konseyi “içtenlik ilkesini çiğnemek” ile suçluyorlardı.

Yurttaş Malon ve Lefrançais, ayrıca şundan yakınıyorlardı: “Konferans, ... Genel Konseye, Birliğin üzerine dayandığı ilkeleri, ya da kesimlerin ve federasyonların sahip oldukları çıkarları, ya da, son olarak, bir bütün olarak Birliğin genel çıkarlarını tartışma konusu yapan kesimlere ve federasyonlara ait her türlü yayın organları hakkında soruşturma açma ve bunları tanımama hakkını vermekle ... düşünce ve ifade özgürlüğüne bir darbe vurmaya amaçlamıştır (bkz: 21 Ekim tarihli Egalité).”

Peki, 21 Ekim tarihli Egalité’de olan neydi? “Genel Konseyin, bundan böyle, kendilerini Enternasyonalin organları olarak adlandırıp da, Progrès ve Solidarité örneklerini izleyerek, sütunlarında, tamamıyla yerel ya da Federal Komiteleri ve Genel Konseyi, ya da Federal veya Genel Kongrelerin kapalı ve yönetsel oturumlarını ilgilendiren sorunları burjuva kamuoyu önünde tartışan bütün gazeteler hakkında açıkça soruşturma açmak ve bunları tanımamak zorunda olacağı yolunda uyarıda bulunan” Konferans kararı.

B. Malon’un kötü niyetli yakınmalarını doğru bir biçimde değerlendirmek için, bu kararın, Enternasyonalin sorumlu komitelerinin yerini almayı ve orada Bohem gazetecilerin burjuva dünyasında oynadıkları rolü oynamayı arzulayan kimi gazetecilerin girişimlerine kesinlikle son verdiği akılda tutulmalıdır. Böyle bir girişimin sonucu olarak, Cenevre Federal Komitesi, İttifak üyelerinden bazılarının Latin Federasyonunun resmi organı Egalité’yi bu Federasyona tamamıyla düşmanca bir biçimde çıkarttıklarını gözlemlemiştir.

Kaldı ki, basının kötüye kullanılması karşısında “açıkça soruşturma açmak ve bunları tanımamak” için Genel Konseyin Londra konferansına gereksinmesi yoktu, çünkü Basle Kongresi, “Birliğe saldırıda bulunan bütün gazetelerin kesimler tarafından derhal Genel Konseye gönderilmesi gerektiğini” kararlaştırmıştı (Karar II).

Latin Federal Komitesi 20 Aralık 1871 tarihli açıklamasında şöyle diyor (Egalité, 24 Aralık):

“Bu maddenin, Genel Konsey, Birliğe saldıran gazeteleri dosyalarında tutabilsin diye değil, bunları yanıtlayabilsin ve gerektiğinde iftira ve art niyetli haince çamur atmaların yıkıcı etkisini boşa çıkarabilsin diye kabul edildiği açıktır. Bu maddenin genel olarak bütün gazetelere atıfta bulunduğu ve, eğer burjuva gazetelerinin saldırılarını misillemesiz bırakmayı istemiyorsak, bize karşı saldırılarını Birliğimizin adının ardına gizlenerek yapan gazeteleri ana temsili organımız Genel Konsey aracılığıyla tanımamanın daha da zorunlu olduğu açıktır.”

Bu arada şunu da belirtelim ki, kapitalist basının Leviathan'ı Times, liberal burjuvazinin gazetesi Progrès (Lyons), aşırı gerici bir gazete olan Journal de Genève[232], Konferansa karşı aynı suçlamalarda bulunmuşlar ve yurttaş Malon ve Lefrançais ile fiilen aynı ifadeleri kullanmışlardır.

Onaltıların tamimi, Konferansın toplanmasını, ardından bileşimini ve sözümona gizli niteliğini suçladıktan sonra, Konferans kararlarını suçluyordu.

İlkin, Basle Kongresinin “Enternasyonalin kesimlerini kabul etme ya da reddetme, ya da askıya alma yetkisini Genel Konseye vermekle” kendi haklarını Konseye devrettiğini belirttikten sonra, daha ileride, Konferansı şu günahı işlemekle suçlamaktadır: “Bu Konferans, ... özerk kesimlerin özgür bir federasyonu olan Enternasyonali, kesimleri gönlünün istediği gibi kabul edebilen ya da faaliyetlerini askıya alabilen bir Genel Konseyin denetimi altında disipline sokulmuş kesimlerden oluşan hiyerarşik ve otoriter bir örgüt haline dönüştürme eğilimi gösteren ... kararlar almıştır!!”

Tamim, daha ileride, “Genel Konseyin işlevlerinin niteliğini” sözümona “çarpıtmış” olan Basle Kongresi sorununu bir kez daha ele almaktadır.

Onaltıların tamiminde yeralan çelişkiler şöylece özetlenebilir: 1869 Basle Kongresi kararlarından 1871 Konferansı sorumludur; ve Genel Konsey de, kendisini Kongre kararlarını uygulamakla yükümlü kılan Tüzüğe uymaktan suçludur.

Ama aslında Konferansa karşı yöneltilen bütün bu saldırıların gerçek nedeni daha derinlerdedir. Birincisi, Konferans, aldığı kararlarla, İsviçre'deki İttifakçıların entrikalarına engel olmuştur. İkincisi, İttifakın başları, İtalya'da, İspanya'da ve İsviçre ile Belçika'nın bir kısmında Uluslararası İşçi Birliğinin programı ile Bakunin'in derme çatma programı arasında şaşkırtıcı bir inatla önceden hesaplanmış bir kafa karışıklığı yaratmışlar ve sürdürmüşlerdir.

Konferans, proleter politikaya ve sekter kesimlere ilişkin aldığı iki kararında, dikkatleri bu kasıtlı yanlış anlamaya çekmiştir. Bakunin'in siyasal tarafsızlık vaazeden programının hesabını görüveren birinci kararın haklılığı, Genel Tüzüğe, Lozan Kongresi kararına ve öteki örneklere dayandırılmış olan savlarında eksiksiz bir biçimde ortaya konmaktadır.[8*]

Şimdi de sekte kesimlere geçiyoruz:

Proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesinin ilk evresi sekte bir hareket olarak belirir. Proletaryanın henüz bir sınıf olarak davranacak kadar gelişmediği bir sırada, bu, akla uygundur. Bazı düşünürler toplumsal karşıtlıkları eleştiriyorlar ve işçi yığınlarına, kabul etmekten, yaymaktan ve uygulamaya koymaktan başka bir şey bırakmayan hayali çözümler öneriyorlar. Bu girişimcilerin kurdukları tekkeler, doğaları gereği, tarafsızlıkçıdırlar, yani her türlü gerçek harekete, siyasete, grevlere, birleşmelere, ya da tek sözcükle, her türlü birleşik eyleme yabancıdırlar. Proletarya yığınları bunların propagandaları karşısında her zaman kayıtsız, hatta düşmanca bir tutum takınır. Çartistler[233] ve İngiliz trade-unioncuları ovencileri ne kadar istemedilerse, Paris ve Lyons işçileri de sen-simoncuları o kadar istememişlerdir. Bu tekkeler başlangıçta, hareket için bir manivela görevi görürler, ama hareket bunları aşar aşmaz da bir engel haline gelirler, ki bundan sonra da gerici olurlar. Proletaryanın örgütlenmesini birkaç yıl engelledikten sonra, sonuçta basit birer polis aleti haline gelen Fransa'daki ve İngiltere'deki tekkelere, ve son zamanlarda da Almanya'daki lasalcılara bakın. Özetlersek, astroloji ve simya nasıl bilimin bebekliği iseler, bunlar da proleter hareketin bebekliğidirler. Enternasyonalin kurulabilmesi için proletaryanın bu evreden geçmesi zorunluuydu. Sapık ve birbirlerine karşı sekte örgütlerin tersine, Enternasyonal, bütün ülkelerdeki proleter sınıfın, kapitalistlere ve toprakbeylerine karşı, bunların devlet içinde örgütlenmiş sınıf iktidarına karşı artık mücadelede biraraya gelmiş gerçek ve militan örgütüdür. Bu nedenle Enternasyonalin Tüzüğü, yalnızca hepsi de aynı amacı güden ve proleter hareketin genel hatlarını ortaya koyup bunun teorik olarak geliştirilmesini pratik mücadelenin gereklerine ve sosyalist inancın bütün tonlarını organlarına ve Kongrelerine hiç bir kısıtlama olmaksızın kabul eden kimseler içerisindeki görüş alışverişiyle yönlendirilmesine terkeden tek bir programı kabul eden basit "işçi dernekleri"nden sözetmektedir.

Her yeni tarihsel evrede, eski hatalar, derhal yokolmak üzere nasıl geçici olarak tekrar ortaya çıkarlarsa, Enternasyonal içersinde de sekte kesimlerin, daha az belirgin bir biçimde de olsa, tekrar boy gösterdikleri görüldü.

Bu tekkelerin zamanının artık geçmiş olduğunun kesin kanıtı, tekkelerin tekrar boy göstermelerini ileriye doğru atılmış büyük bir adım olarak gören İttifakın bizzat kendisidir; çünkü başlangıçta, bunlar, içlerinde ilerleme öğeleri taşımış olsalar bile, "Kuran'ı olmayan bir Muhammed" in[9*] peşinden tıpış tıpış giden İttifakın programı, tantanalı sözler ardına gizlenmiş ve ancak budala burjuvaları korkutabilen ya da bonapartçılar ya da öteki savcılarının elinde Enternasyonal üyelerine karşı delil olmaya yarayan[10*] çoktan ölmüş düşünceler tortusundan başka bir şey değildir.

Sosyalizmin bütün tonlarının temsil edildiği Konferans, bunun Enternasyonalin gerçek niteliğini bir kez daha vurgulayarak onun gelişmesinde yeni bir aşama olacağı kesin

inancıyla, sektör kesimlere karşı kararını oybirliği ile ilan etti. Bu kararın öldürücü bir darbe indirmiş olduğu İttifak yandaşları, bunu, salt Genel Konseyin Enternasyonal üzerindeki zaferi, tamimlerinde de işaret ettikleri gibi, Genel Konseyin bazı üyelerinin “özel programlarının”, “kendi kişisel doktrinlerinin”, “ortodoks doktrininin”, “Birlik içersinde izin verilen tek resmi teorinin” “egemenliğini” sağlayan bir zaferi olarak yorumladılar. Kaldı ki, bu, birkaç üyenin suçu değil, bunların Genel Konseyin bir parçası oluşlarının zorunlu sonucu, “yozlaştırıcı etkisi” idi, çünkü “eşitleri üzerinde iktidar sahibi olan (!) bir kimsenin, ahlaklı bir kimse olarak kalması kesinlikle olanaksızdır. Genel Konsey bir entrika yuvası halini almaktadır”.

Onaltıların görüşüne göre, Enternasyonalin Genel Tüzüğü, Genel Konseye yeni üyeler kabul etme yetkisini verme gibi ağır bir hatadan ötürü eleştirilmelidir. Bunların iddiasına göre, böyle bir yetkiye sahip olan “Genel Konsey, uygun gördüğü anda, çoğunluğunun ve eğiliminin niteliğini tamamıyla değiştirmeye yeterli sayıda bir grubu üye kabul edebilirdi”.

Bunların, Genel Konseyde bulunmanın, bir kişinin yalnızca ahlakını değil, sağduyusunu da yoketmeye yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Başka nasıl olur da, bir çoğunluğun, kendi isteği ile yaptığı üye almalarla, kendisini bir azınlık haline getirdiği düşünülebilir?

Bununla birlikte, Onaltıların kendileri de bundan pek emin görünmüyorlar, çünkü daha ilerde, Genel Konseyin “beş yıl boyunca sürekli olarak yeniden seçilen aynı kişilerden oluşmuş” bulunmasından yakınıyorlar; ve bunun hemen ardından da şunu yineliyorlar: “bunların çoğu, bir Kongre tarafından seçilmemiş olduklarından, kurallara uygun yetkililer değillerdir.”

Gerçek şudur ki, Belçika’daki, Fransız İsviçresi’ndeki, vb. Federal Konseylerde olduğu gibi, kurucu üyelerden bazıları kalmakla birlikte, Genel Konseyin bileşimi durmadan değişmektedir.

Genel Konsey , eğer kendisine verilen görevin gereğini yapacaksa, üç zorunlu koşulu yerine getirmelidir. Birincisi, çok çeşitli işlevlerini yürütmek için sayıca yeterli üyeye sahip bulunmalıdır; ikincisi, “değişik uluslara mensup işçiler Uluslararası Birlik içinde temsil ediliyor” olmalıdır; ve sonuncusu, proleter öge ağır basmalıdır. Genel Konseyin üyeliği, işçilerin sahip oldukları mesleklerin zorunlu sonucu olarak, durmadan değişikliğe uğradığına göre, Genel Konsey , üye alma hakkı olmaksızın, bütün bu vazgeçilmez koşulları nasıl yerine getirebilir? Bununla birlikte Konsey, son Konferansta da ortaya koyduğu gibi, bu hakkın daha kesin bir tanımını zorunlu görmektedir.

İngiltere’nin kesinlikle eksik temsil olunduğu birbirini izleyen Kongrelerde Genel Konseyin ilk üyelerinin tekrar seçilmeleri, Genel Konseyin, elinde bulunan olanaklar çevresinde, üzerine düşen görevi yapmış olduğunun kanıtı sayılmalıdır. Ama Onaltılar, tersine, bunu,

olsa olsa, Basle'da "Genel Konsey lehine bir tür gönüllü feragat" noktasına kadar varan "Kongrenin gözü kapalı güveni" olarak görmektedirler.

Bunların görüşüne göre, Konseyin "normal rolü", "basit bir haberleşme ve istatistik bürosunun rolü" olmalıdır. Bu tanımı, tüzüğün yanlış bir çevirisinden çıkardıkları bazı maddeleri delil göstererek haklı çıkarıyorlar.

Bütün burjuva derneklerin tüzüklerinin tersine, Enternasyonalin Genel Tüzüğü, onun yönetsel örgütlenmesine pek az değinmektedir. Tüzük, bunun geliştirilmesini uygulamaya, ve kurallandırılmasını gelecekteki Kongrelere bırakmaktadır. Bununla birlikte, Tüzük, Konsey üzerinde, örgütün öteki organları üzerinde olduğundan daha fazla durmaktadır, çünkü ancak çeşitli ülkelerdeki kesimlerin birliğinin ve ortak eyleminin tüzüğe gerçek bir uluslararası nitelik kazandırabileceği gözönünde bulundurulmuştur.

İlk Tüzüğün 5. maddesi,[235] "Genel Konsey, ... farklı ulusal ve yerel gruplar arasında bir uluslararası ajans kurar" diyor, ve ardından bunun işleyiş biçimine ilişkin bazı örnekler veriyor. Bu örnekler arasında Konseyden, "ivedi pratik adımların atılması gerektiğinde -örneğin uluslararası anlaşmazlıklar durumunda olduğu gibi- birleşik derneklerin eylemlerinin zamandaş ve uyumlu olması" isteniyor.

Madde şöyle devam ediyor:

"Uygun görülen her durumda, Genel Konsey, farklı ulusal ve yerel derneklere önerilerde bulunur."

Buna ek olarak Tüzük, Konseyin rolünü, Kongreleri toplamak ve düzenlemek olarak tanımlıyor ve oraya sunulacak belirli raporlar hazırlama görevini veriyor. İlk Tüzükte, çeşitli grupların bağımsız eylemi ile, Birliğin bir bütün olarak eylem birliği arasında o denli az ayırım yapılmaktadır ki, 6. maddede şöyle deniyor:

"Her ülkedeki işçi sınıfı hareketinin başarısı, birlik ve dayanışmanın gücü dışında başka bir şeyle sağlanamayacağından; öte yandan ise, Genel Konseyin faaliyeti daha etkin olacağından ... Uluslararası Birliğin üyeleri, kendi ülkelerindeki birbirlerinden kopuk işçi derneklerini merkezi ulusal organlar tarafından temsil edilen ulusal örgütler halinde birleştirmek için bütün güçlerini kullanırlar."

Cenevre Kongresinin ilk yönetsel kararında (Madde 1) şöyle deniliyor:

"Genel Konsey, Kongre kararlarını uygulamakla görevlidir."

Bu karar Genel Konseyin ta baştan beri tutageldiği konumu, Birliğin yürütme organı olma konumunu yasallaştırdı. Herhangi bir başka "özgürce tanınmış yetki"nin yokluğunda, manevi "yetki"ye sahip olmaksızın verilen görevleri yerine getirmek güç olurdu. Cenevre

Kongresi, aynı zamanda, Genel Konseyi, “Tüzüğün resmi ve bağlayıcı metnini” yayınlamakla yükümlendirdi.

Aynı Kongre şunu kararlaştırdı (Cenevre Yönetmelik Kararı, Madde 14):

“Her kesim, yerel koşullara ve kendi ülkesinin yasalarına uyarlanmış kendi tüzüğünü ve yönetmeliklerini hazırlama hakkına sahiptir, ama bunlar Genel Tüzüğe ve yönetmeliklere ters düşen hiç bir şey içermemelidir.”

İlkin şunu belirtelim ki, şu ya da bu kesimin kendisini Enternasyonalin bütün grupları tarafından güdülen ortak amacın dışında tutacağı herhangi bir özel ilkeler deklarasyonuna ya da herhangi özel görevlere en ufak bir atıf yoktur. Sorun, kesimlerin Genel Tüzüğü ve yönetmelikleri “yerel koşullara ve kendi ülkelerinin yasalarına” uyarlamalarından ibarettir.

İkincisi, belirli bir tüzüğün Genel Tüzüğe uygun olup olmadığını kim saptayacaktır? Açıktır ki, bu işleyle görevlendirilmiş hiç bir “otorite” yoksa, bu karar geçersiz olacaktır. Bu durumda, yalnızca polis ya da düşman kesimleri kurulabilmekle kalmayacak, sınıf-dışı (declassé) sekterlerin ve burjuva iyilikseverlerin Birliğin içine sızmaları da onun niteliğini çarpıtabilecek ve bunların Kongrelerdeki sayı gücü işçileri ezebilecektir.

Ulusal ve yerel federasyonlar, kurulduklarından beri, kendi ülkelerinde, bunların tüzüklerinin Genel Tüzüğe uygun olup olmadığına bakarak, yeni kesimleri kabul ya da reddetme hakkını kullanmışlardır. Aynı işin Genel Konsey tarafından yapılması, Genel Tüzüğün yerel bağımsız derneklere, yani sözü edilen ülkedeki federal bünyenin dışında kurulmuş olan derneklere, Genel Konseyle doğrudan bağlantı kurma hakkı veren 6. maddesinde yer almaktadır. İttifak, delegelerin Basle Kongresine kabulü için konulmuş olan koşulları yerine getirmek üzere, bu hakkı kullanmakta duraksama göstermemiştir.

Tüzüğün 6. maddesi, ayrıca, Genel Konseyin bir Federal Konsey işlevi görmesi istenilmiş olan belirli ülkelerde, buna göre, ulusal federasyonların kurulmalarına getirilen yasal engelleri ele almaktadır (bkz: Procesverbaux du Congres, etc., de Lausanne, 1867 , s. 13).[236]

Bu yasal engeller, Komünün düşüşünden beri, çeşitli ülkelerde çoğalagelmiş ve Genel Konseyin oralarda kuşkulu öğeleri Birliğin dışında tutmaya yönelik eylemlerini her zamankinden daha da zorunlu hale getirmiştir. Fransız komitelerinin, son zamanlarda, jurnalcılardan kurtulmak için Genel Konseyin müdahalesini istemiş olmalarının ve bir başka büyük ülkede Enternasyonal üyelerinin Enternasyondan kendi verdiği doğrudan yetki ile, ya da kendileri tarafından kurulmamış hiç bir kesimi tanımamasını istemelerinin nedeni budur. Bu isteklerini, ateşli coşkunluklarını alelacele eşi görülmemiş radikallikte kesimler kurmakla ortaya koyan ajan provokatörlerden kendilerini kurtarma zorunluluğuna dayandırıyorlardı. Öte yandan, anti-otoriterci denilen kesimler, kendi içlerinde bir

anlaşmazlık çıkar çıkmaz Konseye başvurmakta, hatta Lyons anlaşmazlığında olduğu gibi, hasımlarına karşı amansızca davranılmasını istemekte duraksama göstermiyorlar. Daha yakın bir geçmişte, Konferansın ardından, Turin "İşçi Federasyonu", kendisini, Enternasyonalin bir kesimi ilan etmeye karar verdi. Bunu izleyen bölünmenin sonucunda, azınlık, Proletaryanın Kurtuluşu Derneğini[237] kurdu. Enternasyonale katıldı ve işe Juracılar lehine bir karar almakla başladı. Gazetesi Il Proletario[238] her türlü otoriterciliğe karşı ateş püsküren sözlerle doludur. Derneğin ödentilerini gönderirken, sekreter, eski federasyonun da kendi ödentilerini gönderebileceği konusunda Genel Konseyi uyarıyordu. Ardından, "Proletario'da okumuş olacağınız gibi, Proletaryanın Kurtuluşu Derneği, işçi kisvesi altında İşçi Federasyonunu örgütleyen burjuvazi ile her türlü dayanışmayı reddettiğini ilan etmiştir" diyor ve Konseyden "bu kararı bütün kesimlere iletmesini ve gönderilmesi halinde 10 santimlik ödentiği geri çevirmesini" rica ediyordu.[11*]

Genel Konsey, Enternasyonalin bütün grupları gibi, propaganda yapmakla yükümlüdür. Genel Konsey bunu manifestoları ve Enternasyonalin Kuzey Amerika'daki, Almanya'daki ve birçok Fransız kentindeki ilk örgütlerinin temellerini atmış olan görevlileri aracılığıyla gerçekleştirmiştir.

Genel Konseyin bir başka işlevi, grevlere yardım etmek ve bunların tüm Enternasyonal tarafından desteklenmelerini sağlamaktır (bkz: Genel Konseyin çeşitli Kongre raporları). Öteki şeyler arasında şu olgu da, Genel Konseyin grev hareketine müdahalesinin önemini gösterir. İngiliz Dökümcüleri Direnme Derneği, öteki ülkelerdeki, özellikle Birleşik Devletler'deki şubeleriyle, kendi başına uluslararası bir Trade-Uniondur. Bununla birlikte, Amerikalı dökümcülerin bir grevi sırasında, bunlar, İngiliz dökümcülerin Amerika'ya getirilmelerini önlemek için Genel Konseyin aracılığını istemeyi gerekli bulmuştur.

Enternasyonalin büyümesi, Genel Konseyi ve bütün Federal Konseyleri hakem rolü oynamak zorunda bırakmıştır.

Brüksel Kongresi şu kararı almıştır: "Federal Konseyler her üç ayda bir kendi idari ve mali durumları konusunda Genel Konseye rapor göndermekle yükümlüdürler" (Yönetmelik Kararı, N° 3)

Son olarak, Onaltıları kederli bir öfkeyle boğan Basle Kongresi, yalnızca, Birliğin sürekli gelişmesinin ortaya çıkardığı yönetsel ilişkileri düzenlemekle uğraşmıştır. Eğer Genel Konseyin yetkilerini aşırı ölçüde genişlettiyse, bu, bunu gerçekleştirmeye o denli hevesli Bakunin'in, Schwitzgubel'in, F. Robert'in, Guillaume'ın ve İttifakın öteki delegelerinin suçu değil de kimin suçudur. Yoksa bunlar da kendi kendilerini, Londra Genel Konseyine "gözü kapalı güvenmekle" mi suçlayacaklardır?

İşte Basle Kongresinin iki kararı:

“N° IV. Kurulan ve Enternasyonalin bir parçası olmayı arzulayan her yeni kesim ya da dernek, Genel Konseye bağlılığını derhal ilan etmelidir”, ve

“N° V. Bir sonraki Kongreye başvurma hakkı saklı kalmak üzere, Genel Konsey, her yeni derneği ya da grubu kabul etme ya da reddetme hakkına sahiptir.”

Federal bünyenin dışında kurulan yerel bağımsız derneklere gelince, bu maddeler, Enternasyonalin kurulduğundan beri bağlı kaldığı ve korunması Birlik için bir ölüm-kalım sorunu olan uygulamayı sağlama bağlamaktadır. Ama bu uygulamayı genişletmek ve bunu ayırım gözetmeksizin kuruluş halinde olan her kesime ya da derneğe uygulamak çok ileri gitmek olur. Bu maddelerin, Genel Konseye, federasyonların işlerine müdahale etme yetkisi verdiği doğrudur; ama bunlar Genel Konsey tarafından hiç bir zaman bu anlamda uygulanmamışlardır. Genel Konsey, Onaltıları, mevcut gruplara ya da federasyonlara bağlanmayı arzulayan yeni kesimlerin işlerine müdahale ettiği tek bir olay göstermeye çağırıyor.

Yukarda verilen kararlar kuruluş halindeki kesimlere ilişkindir, oysa aşağıda verilen zaten tanınmış olan kesimlere değinmektedir:

“VI. Genel Konsey, aynı şekilde, Enternasyonalin herhangi bir kesimini bir sonraki Kongreye kadar askıya alma hakkına sahiptir.”

“VII. Ulusal bir grubun dernekleri ya da şubeleri arasında, ya da farklı milliyetlerden gruplar arasında anlaşmazlıklar çıktığında, kesin kararı verecek olan bir sonraki Kongreye başvurma hakkı saklı kalmak üzere, Genel Konsey, anlaşmazlık konusunda karar verme hakkına sahip olacaktır.”

Bugüne kadar Genel Konsey bunlara hiç başvurmamış olmakla birlikte, bu iki madde olağanüstü durumlar için zorunludur. Yukarda verilmiş olan özet, Konseyin hiç bir zaman hiç bir kesimi askıya almadığını, ve anlaşmazlık durumunda, iki tarafın isteği üzerine, yalnızca hakem olarak davrandığını göstermektedir.

Nihayet, mücadelenin gerekleri tarafından Genel Konseye yüklenmiş bir işleve geliyoruz. İttifak yandaşları için ne denli acı olursa olsun, Genel Konseyi Uluslararası İşçi Birliğini savunanların öncüsü yapan, proleter hareketin bütün düşmanları tarafından kendisine yöneltilen saldırıların sürüp gitmesi olmuştur.

V Onaltılar, Enternasyonalin fiili durumunu ele aldıktan sonra, nasıl olması gerektiğini de söylüyorlar.

Birincisi, Genel Konsey sözde kalan basit bir haberleşme ve istatistik bürosu olmalıdır. Yönetmelik işlevlerinden bir kez arındırıldı mı, haberleşmesi, Birliğin gazetelerinde daha önce yayınlanmış bilgileri yinelemekten ibaret olacaktır. Haberleşme bürosu böylece gereksiz

olacaktır. İstatistiğe gelince, bu işlev ancak eğer güçlü bir örgüt, ve özellikle, ilk Tüzüğü'nün açıkça belirttiği gibi, ortak bir yönlendirme varsa olanaklıdır. Ama bütün bunlar çok fazla "otoritercilik" tadı verdiği için, belki bir büro olabilir, ama istatistik asla. Tek sözcükle, Genel Konsey yok olacaktır. Federal Konseyler, yerel komiteler ve öteki "otoriter" merkezler için de aynı şey geçerlidir. Yalnızca özerk kesimler kalacaktır.

Özgürce federe olmuş ve her türlü üst organlardan, "işçilerin seçtikleri ve oluşturdukları üst organlardan bile", kurtulma mutluluğuna ermiş bu "özerk kesimler" in amaçlarının ne olacağı sorulabilir.

Burada, tamimi, Jura Federal Komitesinin Onaltıların Kongresine sunduğu raporla tamamlamak gerekiyor.

"İşçi sınıfını insanlığın yeni çıkarlarının gerçek temsilcisi yapmak için" bunların örgütleri, "muzaffer olacak düşünce tarafından yönlendirilmelidir. Bu düşünceyi, toplumsal yaşam olgusunun sürekli incelenmesiyle çağımızın gereklerinden, insanlığın dirimsel özelemlerinden çıkarsamak, sonra da bu düşünceyi işçi örgütlerimize taşımak - amacımız bu olmalıdır" vb.. Son olarak, "çalışan halkımızın içinde gerçek bir devrimci sosyalist okul" kurulmalıdır. Böylece, özerk işçi kesimleri, bir çırpıda, İttifakın sayın baylarının öğretmenlik edecekleri okullara dönüştürülmektedir. Bunlar, düşünceyi, ardında hiç bir iz bırakmayan "sürekli incelemelerle" çıkarsıyorlar. Sonra da "bu düşünceyi işçi örgütlerimize taşıyorlar". Bunlara göre işçi sınıfı öylesine bir hammadde, bir keşmekeştir ki, bir biçime kavuşması için bunların kendi Kutsal Ruhlarını ona aktarmaları gerekir.

Bütün bunlar şu aşağıdaki sözlerle başlayan eski İttifak programının bir kopyasından başka bir şey değildir:

"Barış ve Özgürlük Ligasının sosyalist azınlığı, Birlikten ayrılarak", "siyasal ve felsefi sorunları inceleme özel görevine sahip ... yeni bir Sosyalist Demokrasi İttifakının" kurulmasını önerdi.

Oradan "çıkarsanan" düşünce budur işte;

"Böyle bir girişim ... Avrupa'nın ve Amerika'nın dürüst sosyalist demokratlarına anlaşılmasını ve düşüncelerini kanıtlandırmalarını sağlayacak aracı kazandıracaktır." [12*]

Bir burjuva derneği içindeki azınlığın, kendilerinin de kabul ettiği gibi, işçi yığınlarının karşısına dört sözcükle açıklanabilen ve doruk noktası "sınıfların iktisadi ve toplumsal eşitliği" olan bir gizli bilimin baş papazları olarak çıkmak için Enternasyonal bir araç olarak kullanma amacıyla, Basle Kongresinden kısa bir süre önce, Enternasyonalin içine sızmaları işte böyle olmuştur.

Enternasyonal için önerilen yeni örgütün, bu “teorik görevi” dışında, pratik yönü de vardı.

“Bu müstakbel dernek” diyordu Onaltıların tamimi, “Enternasyonalin kendisi için kuracağı örgütün genelleştirilmesinden başka bir şey olmamalıdır. Dolayısıyla, bu örgütü kendi ülkümüze olabildiğince yakınlaştırmaya özen göstermeliyiz.”

“Eşitlikçi ve özgür bir derneğin, otoriter bir örgütün içinden doğması nasıl beklenebilir? Bu olanaksızdır. Geleceğin insan toplumunun tohumu olan Enternasyonal, şu andan itibaren, bizim özgürlük ve federasyon ilkelerimizin sadık bir yansıması olmalıdır.”

Bir başka deyişle, ortaçağ manastırları nasıl cennet yaşamının bir yansıması idiyse, Enternasyonal de, İttifakın tohumunu kendi rahminde taşıyan Yeni Kudüs’ün bir yansıması olmalıdır. Paris komüncüleri, Komünün, “geleceğin insan toplumunun tohumu” olduğunu anlamış olsalar ve her türlü disiplini ve silahları, yani artık savaş diye bir şey kalmayınca yokolması gereken şeyleri, bir yana fırlatıp atmış olsalardı yenik düşmezlerdi.

Ama Bakunin, Enternasyonalin varolmak için savaştığı bir sıra onu dağıtma ve silahsızlandırma yolundaki bu güzel projeyi, Onaltıların bir anda ortaya çıkarmadıklarını iyice ortaya koymak için, bu projenin özgün metnini, tam da o sırada, Enternasyonalin örgütlenmesi konulu raporunda yayınlamıştı (bkz Almanach du Peuple pour 1872, Genève).

VI

Şimdi de Onaltılar Kongresine Jura Komitesi tarafından sunulan raporu okuyunuz.

“Bu rapor dikkatle okunduğunda” diyor bunların resmi organı Revolution Sociale (16 Kasım), “Jura Federasyonu üyelerinden bekleyebileceğimiz bağlılığın ve pratik zekanın kesin ölçüsünü verecektir.”

Rapor, “bu dehşet verici olaylara” -Fransız-Prusya savaşına ve Fransa’daki İç Savaşa- “Enternasyonalin kesimleri içindeki durum üzerinde ... moral bozucu bir etki” olarak değiniyor.

Fransız-Prusya savaşı, aslında, çok sayıda işçileri iki ordu içinde toplayarak, kesimlerin dağılmaları sonucundan başka bir şey veremeyecek idiyse de, imparatorluğun düşmesinin ve Bismarck’ın açık açık bir istila savaşı ilan etmesinin, Almanya ve İngiltere’de, Prusyalılardan yana saf tutan burjuvazi ile, enternasyonal duygularını şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla göstermiş olan proletarya arasında amansız bir mücadeleye yolaçtığı da bir o kadar doğrudur. Tek başına bu bile, Enternasyonalin her iki ülkede de bir zemin bulması için yeterliydi. Amerika’da, bu aynı olgu, geniş Alman proleter göçmen grubunda bir bölünme yarattı; enternasyonalist taraf kendisini şovenist taraftan kesenkes ayırdı.

Öte yandan, Paris Komününün kurulması Enternasyonalin genişlemesine görülmemiş bir dayanak ve, Jura kesimleri dışında, bütün kesimlerin onun ilkelerine güçlü bir biçimde destek olmalarını sağlamıştır; Jura kesimlerinin raporu ise şöyle devam ediyordu: “Bu devasa savaşın başlaması ... bazılarında kaçıp giderek zayıflıklarını gizlemeyi düşündürdü. ... Birçokları için (kendi safları içindeki) bu durum, bir tükenmişlik belirtisidir”, ama “tersine ... bu, Enternasyonu” kendi tarzlarına uygun olarak, “baştanbaşa değiştirebilecek bir durumdur.” Böylesine elverişli bir durumun daha derin bir biçimde incelenmesi ile, bu alçakgönüllü arzunun ne olduğu anlaşılacaktır.

Dağılmış ve o zamandan beri yerini Malon kesimine bırakmış olan İttifakı bir yana bırakacak olursak, Komitenin, yirmi kesimin durumu konusunda rapor vermesi gerekiyordu. Bunlardan yedisi İttifaka açıkça sırt çevirmişlerdi; bu konuda raporda şöyle deniliyor:

“Bienne’li kutucuların ve oymacı ve modelcilerin kesimleri, onlara gönderdiğimiz yazışmaları hiç bir zaman yanıtlamadılar.

“Neuchâtel zanaatçıların, yani marangozların, kutucuların, oymacı ve modelcilerin kesimleri, Federal Komiteden gelen mektuplara hiç bir yanıt vermediler.

“Val-de-Ruz kesimi konusunda hiç bir haber alamadık.

“Locle’li oymacılar ve modelcilerin kesimleri, Federal Komiteden gelen mektuplara hiç bir yanıt vermediler.”

Özerk kesimlerle onların Federal Komitesi arasındaki özgür ilişki diye adlandırdıkları şey işte budur.

Bir başka kesim, “Courtelary bölgesi oymacıları ve modelcilerinin kesimi, üç yıllık inatçı bir direnmeden sonra ... şu anda”, bunların Onaltılar Kongresine iki delege göndermelerine hiç bir biçimde engel olmayarak Enternasyondan bağımsız olarak, “... bir direnme demeği kurmaktadırlar.”

Bunun ardından tamamıyla ölü dört kesim geliyor

“Bienne’nin merkez kesimi şu anda dağılmıştır; ama kendisini bu kesime adanmış üyelerden biri, kısa bir süre önce, bize, Enternasyonalin Bienne’de tekrar doğduğunu görme umudunun bütün bütün yokolmadığını yazdı.

“Saint-Blaise kesimi dağılmıştır.

“Catébat kesimi, parlak bir yaşamdan sonra, bu yiğit (!) kesimi dağıtmak üzere o bölgenin efendileri (!) tarafından çevrilen dolaplara boyunegmek zorunda kaldı.

“Son olarak, Corgémont kesimi de işverenlerin çevirdikleri dolapların kurbanı olmuştur.”

Bunun ardından, “faaliyetlerini askıya alma gibi akıllı bir önlem almış olan” ama Onaltılar Kongresine iki delege göndermekten de geri durmayan Courtelary bölgesinin merkez kesimi gelmektedir.

Şimdi de varlıkları büyük bir sorun olan dört kesime geliyoruz

“Grange kesimi, küçük bir sosyalist işçiler nüvesi durumuna indirgenmiştir. Bunların yerel faaliyetleri, üyelerinin sayıca çok az oluşları yüzünden felce uğramaktadır.

“Neuchâtel merkez kesimi, olaylardan oldukça zarar görmüştür, ve eğer bazı üyelerinin bağlılıkları ve eylemleri olmasaydı dağılması kaçınılmaz olurdu.

“Locle merkez kesimi, birkaç ay ölümle kalım arasında gidip geldikten sonra, sonunda dağıldı. Ama çok kısa bir süre önce tekrar kuruldu”, besbelli ki sırf Onaltılar Kongresine iki delege gönderebilmek için.

“Chaux-de-Fonds Sosyalist propaganda kesimi, kritik bir durumda bulunuyor. ... Durumu, iyileşmek bir yana, daha da kötüye gidiyor.”

Bunun ardından, ancak şöyle bir değinilen ve durumların konusunda tek söz söylenmeyen iki kesim, Saint-İmer ve Sonviller inceleme çevreleri geliyor.

Geriye, Merkez kesim adını taşıdığına bakılırsa öteki ölü kesimlerin kalıntısından başka bir şey olmayan örnek kesim kalıyor.

“Moutrier merkez kesimi, kesinlikle, en az zarar gören olmuştur. ... Komitesi, Federal Komiteyle sürekli bağlantı halinde olmuştur ... henüz hiç bir kesim kurulmamıştır...”

Bu da kolayca açıklanıyor:

“Moutier kesiminin faaliyetleri, ulusal geleneklerine bağlı ... bir emekçi halkın mükemmel tutumundan özel bir destek görmüştür; bu bölgenin işçi sınıfının, siyasal unsurlardan daha da uzak durduğunu görmeyi çok isterdik.”

Gerçekten de, bu raporun “Jura Federasyonu üyelerinden bekleyebileceğimiz bağlılığın ve pratik zekanın kesin ölçüsünü verdiği” görülüyor.

Bunu, komitelerin ilk yerleşim yeri olan Chaux-de-Fonds işçilerinin kendileriyle ilişki kurmayı hep reddetmiş olduklarını ekleyerek tamamlayabilirlerdi. Bunlar, Onaltıların tamimini, daha 18 Ocak 1872 Genel toplantısında, Londra Konferansı kararlarını ve ayrıca Mayıs 1871 tarihli Fransız İsviçresi Kongre kararını oybirliği ile destekleyerek yanıtlamışlardır: “Bakunin’i, Guillaume’ı ve bunların yandaşlarını ilelebet Enternasyonalin

dışında bırakmak.”

Kendi ifadesiyle “Enternasyonal içerisinde savaş, açık savaş” başlatmış olan bu sözde Sonvillier Kongresinin yürekliliği konusunda daha fazla şey söylemeye gerek var mı?

Olduklarından çok daha fazla ses çıkartan bu adamlar, elbette ki, altedilmez bir başarı kazanmışlardı. Liberal ve polis basınının tamamı açıkça bunlardan yana oldu; Genel Konseye karşı giriştikleri kişisel iftiralarda ve Enternasyonal hedefleyen güçsüz saldırılarında, birçok ülkedeki sözde reformcular tarafından desteklendiler: İngiltere’de, çevirdikleri entrikalar Genel Konsey tarafından açığa çıkartılan burjuva cumhuriyetçiler tarafından; İtalya’da, Stefanoni’nin sancağı altında, “Genel Usçular Derneği”ni, genel karargahı Roma’da bulunan ve tüzüğü onbin frank bağışta bulunan her burjuvanın Kongre binasında mermer bir büstünün dikilmesine olanak tanıyan tanrıtanımaz rahiplerin ve rahibelerin manastırı olan “Genel Usçular Derneği”ni, bu “otoriter” ve “hiyerarşik” örgütü[239] henüz kurmuş bulunan dogmatik özgür-düşünceci tarafından; ve son olarak da, Almanya’da, polis gazetesi Neuer Social-Demokrat’tan[240] ayrı olarak, Prusya-Alman İmparatorluğu için “beyaz gömlekliler”[241] rolünü oynayan Bismarck sosyalistleri tarafından.

Sonvillier kardinaler meclisi, yaptığı acıklı bir çağrıyla Enternasyonalin bütün kesimlerinden, yurttaş Malon ve Lefrançais’ye göre “Londra Konseyinin ardı arkası gelmez yetki tecavüzlerine bir son vermek için”, ama aslında Enternasyonalin yerine İttifakı geçirmek için derhal toplanacak bir kongrenin ivediliği konusunda direktmelerini istiyor. Bu çağrı öylesine yüreklendirici bir tepki gördü ki, bunlar, derhal, son Belçika Kongresinde onaylanan bir kararı tahrif etme işine giriştiler. Resmi organlarında (Revolution Sociale, 4 Ocak 1872) şöyle deniliyor:

“Son olarak, daha da önemlisi, Belçika kesimleri, 24 ve 25 Aralıkta Brüksel Kongresinde biraraya geldiler ve bir Genel Kongrenin toplanmasının ivediliği konusunda Sonvillier Kongresinde alınmış olanla özdeş bir kararı oybirliği ile kabul ettiler.”

Belçika Kongresinin bunun tam tersini kabul ettiğini belirtmek önemlidir. Bu karar, gelecek hazirana kadar toplanmayacak olan Belçika Kongresine, Enternasyonalin bir sonraki Kongresine sunulmak üzere yeni bir Genel Tüzük hazırlama görevini veriyordu.

Enternasyonal üyelerinin büyük bir çoğunluğunun arzusu uyarınca, Genel Konsey, yıllık Kongreyi ancak Eylül 1872’de toplayacaktır.

VII

Konferanstan birkaç hafta sonra, İttifakın en etkin ve en ateşli üyeleri Albert Richard ve Gaspard Blanc Londra’ya geldiler. Amaçları Fransız mülteciler arasından, kendilerince

Thiers'ten kurtulmanın ve ortaklıkta kalmamanın tek yolu olan imparatorluğun yeniden kurulması için çalışmaya gönüllü yandaşlar bulmaktı. Genel Konsey, Brüksel Federal Konseyi de dahil, bütün ilgilileri bunların bonapartçı tertipleri konusunda uyardı.

Bunlar, Ocak 1872'de, Albert Richard ve Gaspard Blanc imzasıyla, "L'Empire et la France nouvelle, Appel du peuple et de la jeunesse à la conscience Française, Brüksel 1872" başlıklı bir kitapçık yayınlarak maskelerini çıkartıp attılar.

İttifak şarlatanlarına özgü bir alçakgönüllülükle şu martavalları atıyorlardı:

"Fransız proletaryasının o büyük ordusunu kurmuş olan bizler, ... Enternasyonalin Fransa'daki en etkin önderleri olan bizler,[13*]... ne mutlu ki, vurulmadık ve altında savaşmakta olduğumuz sancağı onların (yani: muhteris parlamenterlerin, kendini beğenmiş cumhuriyetçilerin, her türden sözde-demokratların) suratlarına çarpmak ve bizi bekleyen iftiralara, tehditlere ve her türden saldırılara karşın, vicdanımızın ta derinliklerinden gelen ve çok geçmeden bütün Fransızların yüreklerinde yankısını bulacak olan haykırışı şaşkın Avrupa'nın suratına haykırmak için buradayız: 'Yaşasın İmparator!'"

"Gözden düşürülmüş ve aşağılanmış olan Napoleon III'ün itibarı, parlak bir biçimde iade edilmelidir"; ve Invasion III'ün gizli fonlarından para alan Albert Richard ve Gaspard Blanc, özellikle bu itibar iadesiyle görevlendirilmişlerdir.

Kaldı ki, şunu da itiraf ediyorlar: "Bizleri imparator yanlısı yapan, düşüncelerimizin geçirdiği olağan evrimdir."

İşte İttifakçı dindaşlarını sevindirmesi gereken bir itiraf. Solidarité'nin güzel günlerinde olduğu gibi, A. Richard ve G. Blanc, gene, kendi "olağan evrim" ilkelerine göre, tıpkı mahkumun güneş altında yürümekten uzak durması gibi, olsa olsa işçilerin her türlü siyasete karışmaktan uzak durdukları en mutlak despotizm altında gerçekleşebilecek olan "siyasetten uzak durma"ya ilişkin eski klişeleri geveliyorlar.

"Devrimcilerin zamanı geçmiştir" diyorlar. "... komünizm Almanya'ya ve İngiltere'ye, özellikle Almanya'ya hapsolunmuştur. Dahası, sonradan baştanbaşa tüm Enternasyonale yayılmak üzere, uzun bir süre ciddi olarak geliştirildiği yer de burasıdır, ve Alman etkisinin Birlik içersindeki bu kaygı verici yayılışının, Birliğin gelişmesini duraksatmaya, ya da daha doğrusu, hiç bir Almandan bir kez olsun bir slogan edinmemiş olan merkezci ve güney Fransa kesimlerinde ona yeni bir yön vermeye olan katkısı hiç de az olmamıştır."

Bu, İttifakın kuruluşundan beri, bir Rus olarak, Latin ırklarını temsil etme özel görevini üstlenmiş olan büyük kahinin sesi olmasın sakın? Yoksa bunlar "Alman ya da bismarkçı zihniyeti Enternasyonale yutturmaya çalışan geriye gidişi" suçlayan Revolution Sociale'in (2 Kasım 1871) "hakiki misyonerleri" midirler?

Ama çok şükür ki, gerçek gelenek kaybolmamış ve Albert Richard ve Gaspard Blanc baylar vurulmamışlardır! Böylece, bunların kendi “katkıları”, esas olarak “özerk” bonapartçı kesimler kurmaya çalışarak, Enternasyonal için merkezi ve Güney Fransa’daki kesimlerde izlenecek “yeni bir yön saptamak”tan ibarettir.

Londra Konferansınca tavsiye edildiği gibi, proletaryanın siyasal bir parti oluşturmaya gelince, bizler -Richard ve Blanc-:

“İmparatorluğun tekrar kurulmasından sonra, derhal, yalnızca sosyalist teorileri ele almakla kalmayacak, bunları yığınların devrimci örgütlenmesi yoluyla uygulamaya koyma yolundaki her türlü çabaya da girişeceğiz.”

Kısacası, bu baylar “Enternasyonalin ... özellikle Latin ülkelerdeki gerçek gücünü oluşturan” o büyük “kesimlerin özerkliği ilkesi”nden yararlanarak, bütün umutlarını Enternasyonal içersindeki anarşiye bağlıyorlar.

Anarşi: sosyalist sistemlerden bir dizi slogan dışında hiç bir şey almamış olan ustaları Bakunin’in büyük savaş atışı işte budur. Bütün sosyalistler, anarşiden şunu anlarlar: Proleter hareketin hedefi, yani sınıfların kaldırılması, bir kez gerçekleşti mi, üreticilerin büyük bir çoğunluğunu çok küçük bir sömürücü azınlığın boyunduruğu altında tutmaya yarayan devlet gücü yok olur, ve hükümetin işlevi basit yönetsel işlevlerden ibaret hale gelir. İttifak ise tamamen farklı bir tablo çiziyor. Proleter saflar içersindeki anarşinin, sömürücülerin ellerindeki büyük toplumsal ve siyasal güç yoğunlaşmasını kırmanın en şaşmaz aracı olduğunu ilan ediyor. Bu bahaneyle, eski dünyanın Enternasyonali ezmeninin bir yolunu bulmaya çalıştığı bir sırada, Enternasyondan, örgütünün yerine anarşiyi geçirmesini istiyor. Uluslararası polis de, Thiers cumhuriyetini kraliyet pelerinine sararak sürdürmek için bundan başka bir şey istemiyor.[14*]

Londra, 5 Mart 1871

33, Rathbone place, W.

Ocak ortası-5 Mart 1872 arasında Marx ve Engels tarafından yazılmıştır.

1872’de, Cenevre’de, broşür olarak yayımlanmıştır: Les Preten du essissions dans l’Internationale, Genevre 1872

Dipnotlar

[1*] Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakı. -Ed.

[2*] Neçayev duruşmasının bir özeti kısa bir süre sonra yayınlanacaktır. Okur orada, Bakunin’in dostlarının Enternasyonale atfettikleri aptalca ve rezilce ve, vecizelerden

örnekler bulacaktır. [Yazarların notu.]

[3*] Karl Marx tarafından kaleme alınmış olan. “Genel Konseyden Latin İsviçresi Federal Konseyine” başlıklı tamim. -Ed.

[4*] Son üç aydan beri, B. Malon’un Enternasyonalin kurucusu diye çok klişeleşmiş bir biçimde reklamını yapmış ve yazdığı kitabı[227] Komün konusundaki tek bağımsız yapıt diye adlandırmış olan dostları, bu Batignolles Belediye Başkan yardımcısının şubat seçimleri arifesinde takınmış olduğu tavrı biliyorlar mı? Komünün gelmekte olduğunu henüz görmemiş olan ve meclise seçilmeyi başarmaktan başka gözü hiç bir şey görmeyen B. Malon, o sıra, dört komitenin listesinde Enternasyonal üyesi olarak yer almak için tertiplere girişmiştir. Bu amaca ulaşmak için Paris Federal Konseyinin varlığını küstahça yadsımış ve kendisinin Batignolles’te kurmuş olduğu bir kesimin listesini tüm Birliğin listesiymiş gibi komitelere sunmuştur. -Daha sonra, 19 Martta, açık bir belgede, arife günü başarılan büyük Devrimin önderlerine hakaret etti.- Bu tepeden tırnağa anarşist kişi, bugün, bir yıl önce dört komiteye söylediği şeyi yayınlıyor ya da yayınlamıştır: Enternasyonal benim! B. Malon, hem Louis XIV’ü ve hem de çikolata imalâtçısı Perron’u aynı anda gülünç bir biçimde taklit etmenin yolunu bulmuştur. Perron kendi çikolatasının yenebilecek tek çikolata olduğunu ilan etmişti! [Yazarların notu.]

[5*] Konseyin ulusal bileşimi şöyleydi: 20 İngiliz, 15 Fransız, 7 Alman (ki bunlardan beşi Enternasyonalin kurucu üyeleridir), 2 İsviçreli, 2 Macar, 1 Polonyalı. 1 Belçikalı, 1 İrlandalı, 1 Danimarkalı ve 1 İtalyan. [Yazarların notu.]

[6*] Bundan kısa bir süre sonra, Genel Konseye sokmayı istedikleri bu Chautard, Thiers’nin polisi olduğu gerekçesiyle kesimden atıldı. Onu suçlayanlar ile, kendilerini Genel Konseyde temsil etmekte onu herkesten daha değerli bulmuş olanlar aynı kimselerdi. [Yazarların notu.]

[7*] İçki içmemeye yeminli kimseler. -ç.

[8*] Konferansın İşçi Sınıfının Siyasal Eylemi üzerine kararı şöyledir:

“Tüzüğün önsözündeki şu pasajı: ‘işçi sınıfının iktisadi kurtuluşunun her siyasal hareketin, bir araç olarak, tabi olması gereken büyük amaç olduğu;

“Uluslararası İşçi Birliğinin Kuruluş Çağrısının (1864) şu sözlerini: ‘Toprakbeyleri ve sermaye beyleri kendi iktisadi tekellerini savunmak ve devamını sağlamak için kendi siyasal ayrıcalıklarını her zaman kullanacaklardır. Emeğin kurtuluşunu teşvik etmek bir yana, onun yoluna olası her engeli koymayı sürdüreceklerdir. ... Siyasal iktidarın ele geçirilmesi, bu yüzden, çalışan sınıfların en büyük görevi olmuştur’;

“Lozan Kongresinin (1867) aldığı şu kararı: ‘İşçilerin toplumsal kurtuluşu onların siyasal

kurtuluşundan ayrılamaz’;

“Fransız Enternasyonallerinin plebisit arifesindeki (1870) sözde komplosuna ilişkin Genel Konsey açıklamasındaki şu sözleri: ‘Elbette ki, Tüzüğümüzün metni uyarınca, İngiltere’deki, Kıta üzerindeki ve Amerika’daki bütün şubelerimiz, yalnızca işçi sınıfının militan örgütlenme merkezleri olma değil, ayrıca kendi ülkelerinde nihai amacımızın -işçi sınıfının iktisadi kurtuluşunun- gerçekleşmesine yönelik her siyasal hareketi de destekleme özel görevine sahiptirler’;

“İlk Tüzüğün hatalı çevirilerinin Uluslararası İşçi Birliğinin gelişmesine ve eylemine zarar veren çeşitli yorumlara yolaçmış olduğunu;

“Enternasyonalin, işçilerin kurtuluşa yönelik her çabasını amansızca ezen ve sınıf ayrımını ve mülk sahibi sınıfların buradan kaynaklanan siyasal egemenliğini kaba kuvvet yoluyla sürdürmeye çalışan azgın bir gericilik karşısında bulunduğunu;

“Mülk sahibi sınıfların bu kolektif gücü karşısında, işçi sınıfının, mülk sahibi sınıflarca kurulmuş bütün eski partilerden ayrı ve onlara karşı bir siyasal parti haline gelmedikçe bir sınıf olarak davranamayacağını;

“İşçi sınıfının böyle bir parti haline gelişinin Toplumsal Devrimin ve onun nihai amacının -sınıfların kaldırılmasının- zaferinin güvence altına alınması bakımından vazgeçilmez olduğunu;

“İşçi sınıfının şimdiye kadarki iktisadi mücadeleleriyle yaratmış bulunduğu birleşik gücün, aynı zamanda, toprak beylerinin ve kapitalistlerin siyasal gücüne karşı mücadeleler için de bir araç olarak kullanılması gerektiğini;

“Gözönünde bulunduran Konferans, bütün Enternasyonal üyelerine şunu anımsatır:

“İşçi sınıfının savaştan konumunda, onun iktisadi hareketi ile siyasal eylemi birbirlerine ayrılmazcasına bağlıdır.” [Yazarların notu.]

[9*] Sözü edilen kişi Bakunin’dir. -Ed.

[10*] Jules Favre’nin yabancı güçlere göndermiş olduğu genelge ve “Tarım” Meclisi üyesi Sacase’nin Dufaure projesi konusundaki raporu da dahil, son zamanlardaki polis yayınları, İttifakın tantanalı manifestolarından yapılmış alıntılarla doludur.[234] Radikallikleri tümüyle sözde kalan bu sekterlerin lafazanlıkları, gericilerin emellerine çok iyi hizmet etmektedir. [Yazarların notu.]

[11*] Bakunin’in bir dostu olan sekreterleri tarafından temsil olunan Proletaryanın Kurtuluşu Derneğinin görünürdeki düşünceleri o sıra bunlardı. Ama bu kesimin eğilimleri

aslında çok farklıydı. Dernek, ikili oynayan bu haini zimmetine para geçirmekten ve Turin polis şefiyle dostluk ilişkisi kurmaktan ötürü ihraç ettikten sonra, kendisiyle Genel Konsey arasındaki bütün yanlış anlamaları ortadan kaldıran açıklamalarda bulundu. [Yazarlarının notu.] [12*] Bir Kongre toplamanın ihanetin ya da aptallığın doruğu olacağı bir sıra Genel Konseyi kapalı bir konferans toplamış olmakla suçlamayı sürdüren ittifakın sayın başları, kayıtsız şartsız şamata ve açıklıktan yana olan bu kimseler, Enternasyonal içerisinde, Tüzüğümüzü çiğneyerek, Enternasyonalin kesimlerini, onlardan habersizce, Bakunin'in tekkesine sokma amacıyla bizzat Enternasyonale karşı yönelmiş gerçek bir gizli dernek örgütlediler.

Genel Konsey, önümüzdeki Kongrede, bu gizli örgüt ve onun bazı ülkelerdeki, örneğin İspanya'daki elebaşları hakkında bir soruşturma açılmasını isteme niyetindedir. [Yazarların notu.]

[13*] "Teşhir Kazığına!" başlığı altında, 15 Şubat 1872 tarihli L'Egalité'de (Cenevre) şöyle deniyordu:

"Komün hareketinin Güney Fransa'daki yanılığının öyküsünü anlatmanın günü daha gelmedi; ama bizim, çoğu 30 Nisan Lyons ayaklanmasının acıklı yenilgisine tanık olan bizlerin, bugün için açıklayabileceğimiz şey, ayaklanmanın başarısızlığa uğramasının nedenlerinden birinin, her yere girip çıkan ve perde arkasında duran A. Richard'ın emirlerini yerine getiren G. Blanc'ın korkaklığı, ihaneti ve hırsızlığı olduğudur.

"Dikkatle hazırlanmış manevralarıyla bu sefiller, ayaklanma Komitelerinin hazırlık çalışmalarına katılmış olanların birçoğunu bile bile tehlikeye attılar.

"Dahası, bu hainler, Enternasyonal Lyons'da gözden düşürmeyi o denli başarmışlardı ki, Paris Devrimi olduğunda, Lyons işçilerinin Enternasyonale hiç bir güvenleri kalmamıştı. Hiç bir örgütlenmenin olmayışının nedeni budur, ayaklanmanın başarısızlığının nedeni budur, öyle bir başarısızlık ki, kendi yalıtılmış güçlerine dayanmak zorunda bırakılmış olan Komünün düşmesi sonucunu vermeye mahkumdu! Ancak bu kanlı dersten sonradır ki, bizim programımız Lyons'lu işçileri Enternasyonalin bayrağı etrafında toplayabilmiştir.

"Albert Richard, Peygamber Bakunin'in ve avanesinin gözdesiydi." [14*] Tarımcılar Meclisi üyesi Sacase, Dufaure yasası üzerine raporda, her şeyden çok Enternasyonalin "örgütüne" saldırıyor. Bu örgütten kesinlikle nefret ediyor. "Bu korkunç Birliğin yükselen hareketini" ortaya koyduktan sonra, şöyle devam ediyor: "Bu Birlik ... kendisinden önceki tekkelerin karanlık uygulamalarını ... reddediyor. Örgütü çok açık bir biçimde kurulmuş ve değiştirilmiştir. Bu örgün gücü sayesinde ... eylem ve etki alanını durmadan genişletmiştir. Dünyanın her yerinde genişlemektedir." Bunun ardından "örgü tün kısa bir betimlemesini" veriyor ve şöyle bitiriyor: "Ustalıklı birliği ile ... bu sınırsız örgütün planı işte budur. Gücü, bu anlayışından gelmektedir. Ayrıca ortak eylemleriyle birbirlerine bağlı olan sayısız

yandaşlarına ve, son olarak da, onları harekete geçiren altedilmez dürtüye dayanmaktadır.”
[Yazarların notu.]

Açıklayıcı Notlar

[205] 1850’lerin sonundan itibaren İngiliz işçilerinin temel istemlerinden biri de dokuz saatlik işgünü olmuştur. Mayıs 1871’de, Newcastle’da, inşaat işçilerinin ve makinistlerin büyük bir grevi başladı. Bu grevin başını, sendikalara üye olmayan işçileri ilk kez olarak mücadeleye sokmuş olan Dokuz-Saat Birliği çekiyordu. Bu birliğin başkanı Barnett, Enternasyonalin Genel Konseyine başvurarak, grev kırıcılarının İngiltere’ye getirilmelerinin önlenmesini istedi. Genel Konseyin etkin desteği sayesinde bu sağlandı. Ekim 1871’de, işçilerin 54 saatlik iş haftası elde etmeleriyle, grev başarıya ulaştı. -297.

[206] Genel Konsey, 25 Temmuz 1871’de, Engels’in Eylül 1871’de Londra’da Enternasyonalin kapalı bir konferansının toplanması yolundaki önerisini kabul etti. O tarihten sonra, Marx ve Engels, konferans için yoğun bir örgütsel ve teorik hazırlık içine girdiler; Genel Konsey toplantılarında tartışılan ve sonra da Londra Konferansına sunulan gündemi ve karar taslaklarını hazırladılar. -298. [207] Jules Favre’in 26 Mayıs 1871 tarihli mektubu, Fransa’nın yurtdışındaki diplomatik temsilcilerine Avrupa hükümetlerinin, Komün mültecilerinin adi suçlular olarak tutuklanmaları ve geri iade edilmeleri yolunda ikna edilmelerini öneriyordu.

Dufaure, Fransız Ulusal Meclisinin özel bir komisyonu tarafından hazırlanmış ve 14 Mart 1872 tarihinde yasalaşan bir yasa tasarısı sunmuştu. Bu yasaya göre, Enternasyonal üyeliği hapis cezasıyla cezalandırılıbiliyordu. -298. [208] 1871 yazında Bismarck ve Avusturya-Macaristan şansolyesi Beust, işçi sınıfı hareketine karşı ortak bir mücadele başlattılar. 17 Haziran 1871’de Bismarck, Beust’a Enternasyonalin faaliyetlerine karşı Almanya’da ve Fransa’da alınan önlemlere ilişkin bir muhtıra gönderdi.

Alman ve Avusturya imparatorları, Enternasyonale karşı alınacak önlemleri görüşmek üzere Ağustos 1871’de Gastein’de ve Eylülde de Salzburg’da özel toplantılar yaptılar.

Enternasyonale karşı başlatılmış olan genel kampanyaya İtalyan hükümeti de katıldı. Ağustos 1871’de Napoli kesimini kapattı ve başta Th. Cuno olmak üzere Enternasyonalin üyelerini cezalandırmaya başladı.

1871’in ilkyazında ve yazında, İspanyol hükümeti de, işçi örgütlerine ve Enternasyonalin kesimlerine karşı baskı önlemlerine başvurdu; bu durum, İspanyol Federal Konseyi üyeleri Mora’yı, Morogo’yu ve Lorenzo’yu Lizbon’a gitmek zorunda bıraktı. -299.

[209] Londra Konferansı, Marx’ın önerisi üzerine, Genel Konseye, İngiltere için bir Federal Konsey kurma talimatı verdi, çünkü 1871 güzüne kadar bu işlevi yerine getiren Genel

Konseyin kendisiydi. Enternasyonalin İngiliz kesiminin temsilcilerinden oluşan İngiliz Federal Konseyi, Ekim 1871'de kuruldu. Ama daha baştan, Hales'in başını çektiği bir grup reformcu, Konseyin önderleri arasına sızmanın yolunu buldu ve Genel Konseye ve onun İrlanda sorunu konusundaki proleter enternasyonalizmi politikasına karşı bir kampanya başlattı. Hales ve öteki reformcular, bu mücadelelerinde, İsviçreli anarşistlerle, Birleşik Devletler'in burjuva reformcularıyla, vb. işbirliği yaptılar. Lahey Kongresinin ardından, İngiliz Federal Konseyinin reformcu kanadı, Kongre kararlarını tanımayı reddetti ve bakunincilerle birlikte, Genel Konseye ve Marx'a karşı iftiracı bir kampanyaya girişti. Reformcular, Marx ve Engels'i etkin bir biçimde destekleyen öteki Federal Konsey üyelerinin muhalefetiyle karşılaştılar. Aralık 1872'nin başlarında, Federal Konseyde bir bölünme oldu; Lahey Kongresi kararlarına bağlı kalan bazı Konsey üyeleri kendilerinden oluşan bir İngiliz Federal Konseyi oluşturdu ve New York'a taşınmış bulunan Genel Konseyle doğrudan ilişki kurdular. Reformcuların İngiliz Federasyonunun yönetimini ele geçirme girişimleri böylece sonuçsuz kaldı.

İngiliz Federal Konseyi, Enternasyonalin faaliyetlerinin bir bütün olarak sona erdiği ve oportünizmin İngiliz işçi sınıfı hareketi içerisindeki geçici bir zafer kazandığı 1874 yılına kadar fiilen var oldu. -299.

[210] Burada, 1871 Londra Konferansının çeşitli sektör grupların Enternasyonale girmelerini engelleyen II no'lu Kararına değiniliyor: "Ulusal Konseylerin Seçilmeleri, vb.". -300.

[211] Kolokol. - Aleksandır Herzen ve Nikolay Ogaryos'un 1857-67'de Rusça olarak, ve 1868-69'da da Rusça ekleriyle birlikte Fransızca olarak çıkardıkları devrimci-demokrat bir Rus gazetesi; 1865'e kadar Londra'da, sonra da Cenevre'de basılmıştır. -300.

[212] Burada Bakunin'in 15 Şubat 1862 tarihli Kolokol'un 122-23. sayılarının eki olarak yayınlanan Manifestosuna değiniliyor: "Rus, Polonyalı ve Tüm Slav Dostlara". -300.

[213] Barış ve Özgürlük Ligası. - Çeşitli küçük-burjuva ve burjuva cumhuriyetçileri ve liberalleri tarafından 1867'de İsviçre'de kurulan burjuva-pasifist bir örgüt. -300.

[214] Enternasyonalin Brüksel Kongresi, 6-13 Eylül 1868 tarihlerinde yapıldı. Marx, bu Kongrenin hazırlıklarına etkin bir biçimde katıldı ama toplantılarında bulunmadı. Kongrede İngiltere, Fransa, Almanya, Belçika, İsviçre, İtalya ve İspanya işçilerini temsil eden yaklaşık 100 delege vardı. Kongre, demiryollarının, yeraltı kaynaklarının, madenlerin, ormanların ve ekilebilir toprakların kamu mülkiyetine aktarılmasının zorunluluğu konusunda önemli bir karar kabul etti. Bu karar, Fransız ve Belçikalı prudoncuların çoğunluğunun kolektivist bakış açısını benimsemiş olduklarını ve Enternasyonal içerisinde proleter sosyalizmin küçük-burjuva reformculuğu üzerinde zafer kazanmış olduğunu gösteriyordu. Kongre, ayrıca, Marx'ın sekiz saatlik işgünü, makinelerin kullanımı, Barış ve Özgürlük Ligasının

Bern Kongresine (1868) karşı takınılacak tavır konularında önerdiği kararları ve, bir de, Alman delegasyonu adına Lessner'in önerdiği ve bütün ülkelerin işçilerine Marx'ın Kapital'ini incelemelerini ve bu yapının Almanca'dan öteki dillere çevrilmesini salık veren bir kararını kabul etti -300, 345.

[215] Burada, Barış ve Özgürlük Ligasının Eylül 1868'de Bern'de toplanan Kongresinde, Bakunin'in kendi hazırladığı karmakarışık sosyalist programı ("sınıfların toplumsal ve iktisadi eşitliği", "devletin ve miras hakkının kaldırılması", vb.) kabul ettirme çabasına değiniliyor. Bu projesi oyçokluğu ile reddedilince, Bakunin, bu Ligadan ayrılmış ve Uluslararası Sosyalist Demokrasi İttifakını kurmuştur. -300, 507.

[216] Enternasyonalin Cenevre Kongresi 3-8 Eylül 1868 tarihlerinde toplandı ve Genel Konsey kesimlerinden ve İngiltere'deki, Fransa'daki, Almanya'daki ve İsviçre'deki işçi derneklerinden altmış delege katıldı. Marx, Genel Konseyin resmi rapor olarak, "Geçici Genel Konsey Delegelerine Talimatlar. Çeşitli Sorunlar"ı okudu. Bu talimatlarda yer alan maddelerin çoğunluğu Kongreye katılmış olan prudonculara karşın, Kongre kararları olarak onaylandı. Cenevre Kongresi, aynı şekilde, Uluslararası İşçi Birliğinin Tüzüğünü ve Yönetmeliklerini de onayladı. -301, 4980

[217] Enternasyonalin 2-8 Eylül 1867'de toplanan Lozan Kongresi, Genel Konseyin ve Enternasyonalin örgütlerinin çeşitli ülkelerde güçlenmekte olduğunu gösteren yerel raporları dinledi. Genel Konseye karşın, prudoncular, kendi gündemlerini kabul ettirdiler; Kongre, kooperatif çalışma, kadın emeği, eğitim gibi, Kongrenin dikkatini Genel Konseyin önerdiği önemli sorunlar üzerinde yoğunlaştırmaktan alıkoyan önemsiz sorunları bir kez daha tartışmak zorunda kaldı. Her ne kadar prudoncular kendi kararlarından bazılarının kabul edilmesini sağladılarsa da, Enternasyonalin yönetimini ele geçiremediler o Kongre, Genel Konseyi eski bileşimiyle tekrar seçti ve Londra'da kalmasını kararlaştırdı. -301.

[218] Gizli devrimci eylemlerde bulunmakla suçlanan öğrenciler aleyhine açılmış olan Neçayev duruşmasına, Temmuz-Ağustos 1871 tarihlerinde St. Petersburg'da bakıldı. Neçayev, Bakunin'le daha 1869'da ilişki kurmuş ve bazı Rus kentlerinde Narodnaya Rasprava adlı bir gizli dernek kurma yolunda eyleme geçmişti. Bu dernek "mutlak yıkım" biçimindeki anarşist düşünceleri yayıyordu. Devrimci düşünceye sahip öğrenciler ve orta sınıf aydınları, çarlık rejimini kıyasıya eleştirdiği ve ona karşı kesin bir mücadeleye girişilmesini savunduğu için onlara çekici gelen Neçayev'in bu örgütüne katıldılar. Neçayev, Bakunin'den Avrupa Devrimci Birliği diye bir örgüte ait bir temsilcilik belgesi almış ve kendisini Enternasyonalin temsilcisi olarak yutturmak için bundan yararlanmış ve böylelikle kendi örgütünün üyelerini kandırmıştır. 1871'de Neçayev örgütü parçalanmış ve bu örgütün kullandığı maceracı yöntemler, üyelerinin yargılanmaları sırasında açıkça ortaya çıkmıştır.

Londra Konferansı, Utin'e, bu yargılama konusunda kısa bir rapor hazırlama görevini vermişti. Utin, böyle bir rapor yerine, Enternasyonalin Lahey Kongresi için, Ağustos 1872'nin sonlarında, Bakunin'in ve Neçayev'in Enternasyonale karşı yürüttükleri faaliyetlere ilişkin Marx'a özel mektup biçiminde bir rapor göndermiştir. -305.

[219] Le Progrès. - Aralık 1868'den Nisan 1870'e kadar, Locle'de, Guillaume'un yönetimi altında Fransızca olarak yayınlanmış bakuninci bir gazete. -305.

[220] Le Travail. - Enternasyonalin Paris kesiminin haftalık organı; 3 Ekim-12 Aralık 1869 tarihleri arasında Paris'te yayınlanmıştır. -306.

[221] Feodal soyluluğa ait olan bu örgüt 1464'ün sonlarında Fransa'da kurulmuş ve Louis XI'in Fransa'yı tek bir merkezi devlet altında birleştirme politikasına karşı çıkmıştır. Bu Birliğin üyeleri Fransa'nın "ortak çıkarları" için çalışıyorlardı. -306.

[222] La Solidarité. - Nisan-Eylül 1870'te. Neuchâtel'de, ve Mart- Mayıs 1871'de Cenevre'de Fransızca olarak çıkan bakuninci bir haftalık gazete. -307.

[223] Burada, Cenevre'de ve civarında büyüklü-küçüklü atelyelerde saat ve mücevherat üretiminde çalışan işçilere, ve ayrıca bu maddelerin üretimini ev sanayii biçiminde yürüten üreticilere değiniliyor. -307.

[224] Burada, James Guillaume ve Gaspard Blanc'ın Enternasyonalin kesimlerine hitaben yazdıkları ve Solidarité gazetesinin eki olarak Neuchâtel'de yayınlanan 5 Eylül 1870 tarihli manifestoya değiniliyor. -308.

[225] Lyons ayaklanması, Sedan yenilgisinin haber alınmasıyla 4 Eylül 1870'te başladı. Bakunin, 15 Eylül'de Lyons'a gelerek hareketin önderliğini ele geçirmeye ve kendi anarşist programını uygulamaya kalkıştı. 28 Eylül günü yandaşları bir hükümet darbesi girişiminde bulundular, ama işçiler desteklemediğinden ve belirli bir eylem planına sahip olmadıklarından bu girişimleri başarısızlıkla sonuçlandı. -308.

[226] Bakunin'in yandaşlarından biri olan Paul Robin, Nisan 1870'te, Paris Federal Konseyine, Latin Federal Komitesi olarak La Chaux-de-Fonds'da yapılan bir kongrede anarşistler tarafından kurulmuş olan Federal Komiteyi tanınmasını önermişti. Genel Konseyin, Paris Federal Konseyi üyelerine, İsviçre'deki bölünmenin ne anlama geldiğini açıklamasından sonra, Paris Federal Konseyi, bu konu Genel Konseyin yetki alanına girdiği için, müdahale etme hakkına sahip olmadığına karar verdi. -310.

[227] B Malon, La troisieme dérfaite du proletasiat Français, Neuhâtel 1871. -310.

[228] Bu kesim 6 Eylül 1871'de, aynı yılın ağustos ayında dağıtılmış olan ve "Sosyalist Demokrasi İttifakı" adını taşıyan Cenevre kesiminin yerine kurulmuştu. Bu kesimin eski

üyeleri Jukovski, Perron ve ötekilerin yanısıra, aralarında Jules Guesde ve Benoit Malon'un da buldukları bazı Fransız mülteciler de bu yeni "Sosyalist Devrimci Propaganda ve Eylem Kesimi"nin örgütlenmesi işine katıldılar -310

[229] La Revolution Sociale. - Ekim 1871'den Ocak 1872'ye kadar Cenevre'de yayınlanan haftalık bir Fransız gazetesi, Kasım 1871'den itibaren anarşist Jura Federasyonunun resmi organı. -311, 512.

[230] Le Figaro - 1854'ten itibaren Paris'te yayınlanmaya başlayan İkinci İmparatorluk hükümetine bağlı gerici bir Fransız gazetesi.

Le Gaulois - Tutucu-monarşist bir günlük gazete, büyük burjuvazinin ve aristokrasinin organı; 1867'den 1929'a kadar Paris'te yayınlanmıştır.

Paris-Journal - Polisle bağlantıları olan günlük gerici bir gazete; 1868'den 1871'e kadar Paris'te Henri de Pène tarafından çıkartılmıştır. Enternasyonale ve Paris Komününe iftiralarda bulunmuştur. -311

[231] Burada "Konferansın Özel Kararları" başlıklı XIII. Kesimin 2 no'lu kararına değiniliyor. Bu karar, "Fransız-Alman Savaşı sırasında Alman işçilerinin görevlerini yaptıklarını" ilan ediyordu. -316.

[232] Journal de Gneve national, politique et littéraire, - 1826'dan beri çıkmakta olan tutucu bir gazete. -321;

[233] Çartizm. - İngiliz işçilerinin 1830'lar ve 1840'larda giriştikleri devrimci bir yığın hareketi. 1838'de çartistler, parlamentoya sunulmak üzere, 21 yaşın üzerindeki erkeklere oy hakkı, gizli oy, parlamento adaylarında aranılan belli bir mülke sahip olma koşulunun kaldırılması, vb. istemlerinde bulunan bir dilekçe (People's Charter) hazırladılar. Hareket büyük toplantılar ve gösterilerle başladı; slogan, People's Charter'ın uygulaması için mücadeleydi. 2 Mayıs 1842'de çartistler, parlamentoya, bu kez bir takım toplumsal istemler içeren (daha kısa işgünü, daha yüksek ücretler, vb.) ikinci bir dilekçe gönderdiler. Bu dilekçe parlamento tarafından reddedildi. Buna karşılık olarak çartistler, bir genel grev örgütlediler. 1848'de, bir üçüncü dilekçeyle birlikte parlamentoya yığınsal bir yürüyüş planladılar. Ama hükümet, askeri birlikler getirerek bunu önledi. Bundan aylarca sonra, parlamento dilekçeyi inceledi ve reddetti. 1848'den sonra çartist hareket gücünü yitirmeye başladı.

Çartist hareketin başarısızlığa uğramasının temel nedeni, açık bir programdan ve taktiklerden ve tutarlı bir devrimci proleter önderlikten yoksun oluşuydu. Ama çartistler, gene de, İngiltere'nin siyasal tarihini ve uluslararası işçi sınıfı hareketini büyük ölçüde etkilemişlerdi. -323

[234] Burada, dışişleri bakanının Fransa'nın diplomatik temsilcilerine gönderdiği ve Enternasyonale karşı mücadelede bütün hükümetleri güçlerini birleştirmeye çağırdığı 6 Haziran 1871 tarihli tamime, ve Dufaure yasasını incelemekle görevli komisyon adına Sacase'ın sunduğu 5 Şubat 1872 tarihli rapora değiniliyor. Favre'ın tamimine ilişkin Genel Konsey bildirisini Marx ve Engels kaleme almıştı. -324.

[235] Burada ve daha aşağıda Marx'ın Enternasyonalin Tüzüğünden yaptığı alıntılar, Cenevre Kongresinin onayladığı ve broşür olarak "Rules of the International Working Men's Association, London 1867" başlığı altında yayınlanan metindendir. -326. [236] Burada bir yanlışlık var: Genel Tüzüğün 6. maddesi Enternasyonalin 1866'daki Cenevre Kongresinde onaylanmıştı. Bkz: Congres Ouvrier de l'Association Internationale des Travailleurs, tenu à Genève du 3 au 8 septembre 1866, Genève 1866, s. 13-14. -328.

[237] İşçi Federasyonu, 1871 güzünde Turin'de kurulmuştu ve mazzinicilerden etkilenmişti. Ocak 1870'te proleter öğeler bu Federasyondan ayrıldılar ve sonradan Enternasyonale bir kesim olarak kabul edilen L'Emancipazione del Proletario adını taşıyan bir dernek kurdular. Bu derneği Şubat 1877'ye kadar gizli bir polis ajanı olan Carlo Terzaghi yönetmiştir. -328, 509.

[238] İl Proletario. - 1872'den 1874'e kadar Turin'de yayınlanmış olan bir İtalyan gazetesi; bakunincileri desteklemiş ve Genel Konseye ve Londra Konferansı kararlarına karşı gelmiştir. -328.

[239] Bir burjuva demokrati olan Stefanoni, Kasım 1871'de, burjuva demokrat görüşlerle küçük-burjuva ütöpik sosyalizminin karışımı bir programa sahip (toplumsal sorunu çözmek üzere tarım kolonilerinin kurulması, vb.) Genel Uşçular Derneğini kurdu. Derneğin amacı, işçilerin dikkatlerini Enternasyonalden kaydırma ve onun İtalya'daki etkisini kırmaktı. Aynı zamanda, Stefanoni, Sosyalist Demokrasi İttifakı ile dayanışma içinde olduğunu ilan etti. Marx ve Engels'in Stefanoni'nin gerçek amaçlarını ve anarşistlerin burjuva demokratlarla olan dolaysız. bağlarını ortaya koyan açıklamaları, ve gene Stefanoni'nin planlarının İtalyan işçi sınıfı hareketinin kimi önderleri tarafından açığa vurulması, Stefanoni'nin İtalyan işçi sınıfı hareketini burjuva etkisine sokma planlarını boşa çıkardı. -336.

[240] Neuer Social-Demokrat. - 1871'den 1876'ya kadar Berlin'de çıkan bir Alman gazetesi, lasalci Genel Alman İşçileri Birliğinin organı; bakuninci ve öteki anti-proleter eğilimleri destekleyerek, Enternasyonalin marksist önderlerine ve Alman Sosyal-Demokrat İşçi Partisine karşı bir kampanyaya girişti. -336, 512, 514.

[241] Beyaz Gömlekliler. - İkinci İmparatorluğun polisi tarafından örgütlenmiş çeteler. İşçi olduklarını iddia eden sınıf-dışı öğelerin oluşturdukları bu çeteler, yetkililerin gerçek işçi örgütlerini ezmelerine bahaneler sağlamak amacıyla provokatif gösteriler örgütlemişler, huzursuzluk yaratmışlardır. -336.